

REFERAT Klima-, Natur- og Miljøudvalget - 2022-2025

d. 28-03-2022

Mødedato Mandag d. 28. marts 2022 kl. 12:30

Mødested Mødelokale 1, Kirketorvet

Indholdsfortegnelse

Budget 2023 - drifts og anlægsudfordringer.....	3
Forvaltningen orienterer om møde med Fjernvarmeselskaberne.....	5
Godkendelse af projektforslag om opgradering af elkedel og akkumuleringskølehed hos Give Fjernvarme.....	6
Projektforslag for fjernvarmeforsyning af nyt boligområde i Kølsholt - område omfattet af helhedsplan.....	8
Orientering om proces og tidsplan - solcelleprojekt ved Viuf/Håstrup.....	10
Forvaltningen orienterer om PFOS.....	11
Ansøgning til Klimapuljen - bæredygtig omlægning af kantineområdet.....	12
Orientering om status i EU-projektet REFLOW.....	15
Status, arbejdsprogram og tidsplan for Landskabsplan Vejle Ådal og Fjord.....	17
Høring: Natura 2000-planer 2022-2027.....	19
Orientering om Sund Vejle Fjord.....	21
Vejle Spildevands projekt Bedre Badevand - Godkendelse af spildevandsselskabets projekt.....	22
Statens forslag til Vandområdeplaner 2021-2027 er sendt i høring.....	24
Kvartalsopfølgning Klimaplan og Klimahandlingsplaner.....	28
Klimahandlingsplan - status efter første år.....	32
Orientering om Klimarådets statusrapport 2022.....	35
Særlige ekstreme nedbørshændelser i Vejle.....	38
Vedligeholdelse af Mølholmdammen.....	41
Deltagelse i kommunale aktiviteter.....	43
Meddelelser.....	44
Digital godkendelse af beslutningsprotokol.....	45

Punkt 59: Budget 2023 - drifts og anlægsudfordringer

00.30.10-S00-5-22

Resume

Klima-, Natur- og Miljøudvalget drøfter udfordringer til budget 2023-2026 for drift og anlæg.

Sagsfremstilling

Jf. tidsplanen for budget 2023-2026 skal Klima-, Natur- og Miljøudvalget i dag drøfte drifts- og anlægsudfordringer for det kommende budget.

Dato	Udvalg	Handling
7. marts 2022	KNMU	Orientering om tidsplan, budgetstrategi og budgetproces
8. marts 2022	FagMED	Orientering om tidsplan, budgetstrategi og budgetproces.
Uge 10-12, 2022	LokalMED	Orientering om tidsplan, budgetstrategi og budgetproces.
28. marts 2022	KNMU	1. drøftelse af drifts- og anlægsudfordringer samt kapacitetsanalyser.
2. maj 2022	KNMU	2. drøftelse af drifts- og anlægsudfordringer samt kapacitetsanalyser.
uge 19, 2022	LokalMED	Høring om budget
23. maj 2022	FagMED	Høring om budget
30. maj 2022	KNMU	Godkendelse af teknisk budget, generelle bemærkninger, aktivitetsforudsætninger og takster. Orientering om anlægsbudgetforslag.

Figur 1: Tidsplan for KNMU's budgetproces

På mødet præsenterer forvaltningen en række af udvalgets udfordringer på drift og anlæg.

Budgetnotat

Til brug for de politiske drøftelse skal der udarbejdes et budgetnotat, der kort beskriver udvalgets opgaveområder, budget og udfordringer i 2023 på drift og anlæg. Indholdet præsenteres på Byrådets temamøde i juni, og notaterne indgår i budgetlægningens spor 2.

Notaterne udarbejdes til udvalgets 2. drøftelse af udfordringerne d. 2. maj 2022.

Kapacitetsanalyser

I budgetprocessen skal udvalgene opdatere og udarbejde nye kapacitetsanalyser. Med det menes analyser af kapacitetsmæssige behov, der bl.a. opstår som følge af Vejle Kommunes befolkningsmæssige og geografiske sammensætning. Disse overvejelser vil indgå i budgetnotatet.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at drift- og anlægsudfordringer drøftes.

Beslutning

Drøftet.

Punkt 60: Forvaltningen orienterer om møde med Fjernvarmeselskaberne

00.16.00-P15-1-22

Resume

Forvaltningen orienterer om fjernvarmeudrulningen i Vejle Kommune, herunder om det administrative dialogmøde med fjernvarmeselskaberne den 26. marts 2022.

Sagsfremstilling

Forvaltningen orienterer om udrolningen af fjernvarme i Vejle Kommune, herunder bl.a. de mange borgerhenvendelser, arbejdet med fjernvarmeanalysen og det administrative dialogmøde med fjernvarmeselskaberne, der blev afholdt den 26. marts 2022. Det møde indholdt blandt andet en orientering om arbejdet med den strategiske energiplanlægning, og fjernvarmepotentialet i Vejle Kommune.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 61: Godkendelse af projektforslag om opgradering af elkedel og akkumuleringstank hos Give Fjernvarme A.m.b.a

13.03.01-P19-12-21

Resume

Give Fjernvarme A.m.b.a har indsendt projektforslag om opgradering af elkedel og etablering af akkumuleringstank på varmeværket. Forvaltningen har sendt projektforslaget i 4 ugers høring. Forvaltningen vurderer, at betingelserne for projektgodkendelse er opfyldt, og forslaget indstilles til godkendelse.

Sagsfremstilling

Give Fjernvarme A.m.b.a har indsendt projektforslag om flytning og opgradering af elkedlen og etablering af akkumuleringstank ved varmeværket på Østerhovedvej 4 i Give. Give Fjernvarme A.m.b.a. ønsker at opnå yderligere fleksibilitet i udnyttelse af overskudsvarme, fliskedeldrift og flukterende elkedeldrift. Elkedlen flyttes fra Energivej 3, 7323 Give. I dag er elkedlen begrænset til en ydelse på 7 MW, selvom den reelle design-effekt er 10 MW. Ved flytningen laves ny el-tilslutning, så elkedlen fremadrettet leverer 10 MW varme. Derudover etableres ny akkumuleringstank ved flisværket, så både fliskedel og elkedel kan oplade tanken. Placeringen af akkumuleringstanken ved flisværket vil samtidig gøre det muligt at oplade tanken med overskudsvarme.

Med opgradering og flytning af elkedlen og etablering af akkumuleringstank kan produktion af varme fra naturgaskedler hos Give Fjernvarme A.m.b.a. reduceres til nød- og reservelast samtidig med, at varmeværkets flisforbrug kan reduceres med ca. 500 tons/år.

Akkumuleringstanken er ikke omfattet af projektbekendtgørelsens bilag 1. Akkumuleringstankens højde vil overstige den maksimale bygningshøjde på 15 meter i lokalplan 1039. Teknisk Udvalg godkendte d. 8. februar 2022 dispensation til en akkumuleringstank på 40 meter.

Projektforslaget skal i henhold til varmeforsyningsloven godkendes af kommunalbestyrelsen. Forud for godkendelse skal der foretages en samfundsøkonomisk, energi- og miljømæssig vurdering af projektet. En godkendelse forudsætter, at projektet er det mest samfundsøkonomiske fordelagtige, og at det er i overensstemmelse med bestemmelserne i projektbekendtgørelsen.

Vurdering

Projektforslaget er vurderet over en 20 årig periode. Der er foretaget beregninger ud fra 2 scenarier;

1. levering af fjernvarme ved Give Fjernvarmes eksisterende forhold herunder brug af naturgaskedler
2. flytning og opgradering af elkedlen hos Give Fjernvarme og reduceret drift af varmeværkets eksisterende kedler

Flytning og opgradering af elkedlen mm jf. projektforslag vil være selskabsøkonomisk tilbagebetalt efter 5,7 år. Ved en kalkulationsrente på 3,5 % vil projektforslaget samfundsøkonomisk resultere i et overskud på 83.300 kr. Ud fra "hvile i sig selv" - princippet vil besparelsen komme fjernvarmekunderne til gode.

Miljømæssigt vil gennemførelse af projektforslaget medføre en reduktion i CO₂-ækvivalenter på 247 ton i forhold til eksisterende drift.

Der er foretaget følsomhedsanalyser i forhold til brændselsomkostninger, investeringsomkostninger og elpriser. Der er foretaget beregninger, som viser resultater for ændringer på +/- 20 %. Der er middel følsomhed over for brændselsomkostning, mens der er middel-stor følsomhed over for investeringsomkostninger. Der er stor følsomhed over for elprisen.

Høring

I henhold til projektbekendtgørelsens § 18 har Vejle Kommune sendt projektforslaget i høring hos berørte parter og offentlig høring. Der er ikke indkommet bemærkninger til projektforslaget.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Vejle Kommunes klimaplan har en række målsætninger om at understøtte udbredelsen af fjernvarme og derigennem skabe en mere grøn varmforsyning i Vejle Kommune med en reduceret CO₂ udledning i forhold til idag. Projektforslaget er i overensstemmelse med klimaplanen og bidrager til at opnå målsætningerne. Projektforslaget vil medføre en reduktion af CO₂ udledning på ca. 247 ton.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at projektforslaget godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Projektforslag - Give Fjernvarme - opgradering af elkedel mm

Udkast projektgodkendelse

Punkt 62: Projektforslag for fjernvarmeforsyning af nyt boligområde i Kølholt - område omfattet af helhedsplan Skibet-Kølholt

13.03.01-P19-16-20

Resume

Vejle Fjernvarme a.m.b.a. har indsendt projektforslag om fjernvarmeforsyning af nyt boligområde i Kølholt, et område omfattet af helhedsplan Skibet-Kølholt.

Forvaltningen har haft projektforslaget i høring.

Forvaltningen vurderer, at betingelserne for projektgodkendelse er til stede, og forslaget indstilles til godkendelse.

Sagsfremstilling

Vejle Fjernvarme a.m.b.a. har indsendt projektforslag med henblik på at forsyne et nyt boligområde i Kølholt, som er omfattet af helhedsplan Skibet - Kølholt.

Projektområdet er opdelt i 3 områder, hvor område 1 og 2 er omfattet af lokalplanforslag nr. 1317 Boligområde ved Kølholt, Skibet.

Etablering af fjernvarme forventes at blive udført samtidig med øvrige ledningsanlæg i forbindelse med byggemodningen. Område 2 vil blive etableret i de to første år, område 1 i andet og tredje år og område 3 i fjerde og femte år. Samlet forventes etablering af ca. 350 bliger i form af åben-lav, tæt-lav og etageboliger. For at kunne levere fjernvarme til området skal der udrulles distributions- og stikledninger, som har en termisk effekt over 250 kW. Området kan forsynes fra eksisterende forsyningsledning placeret i Bindeballestien, og forsyningsselskabet råder over tilstrækkelig primær produktionskapacitet.

Såfremt der ikke leveres fjernvarme, er det i projektforslaget forudsat, at boligerne opvarmes med individuelle luft/vand varmepumper i tæt-lav bebyggelse samt etageboliger og jordvarmeanlæg i åben-lav bebyggelse.

Projektforslaget skal i henhold til varmeforsyningsloven godkendes af kommunalbestyrelsen. Forud for godkendelse skal der efter projektbekendtgørelsen foretages en samfundsøkonomisk og energi- og miljømæssig vurdering af projektet. En godkendelse forudsætter, at projektet er det mest samfundsøkonomiske fordelagtige, og at det er i overensstemmelse med bestemmelserne i projektbekendtgørelsen.

Vurdering

Projektforslaget er vurderet over en 20 årig periode. Der er foretaget beregninger ud fra følgende scenarier:

- Levering af fjernvarme fra Vejle Fjernvarme a.m.b.a.
- Levering af varme fra individuelle luft/vand-varmepumper og jordvarmeanlæg.

Ved opvarmning med fjernvarme fra Vejle Fjernvarme a.m.b.a. vil der over en 20-årig periode være et samfundsøkonomisk overskud 24,5 mio. kr. svarende til -46 % i forhold til referencen.

Brugerne vil kunne opnå en omkostningsreduktion på hhv. 2.137 kr. i forhold til en luft/vand varmepumpe og 2.515 kr. i forhold til jordvarmeanlæg.

Selskabsøkonomisk vil der være et overskud på 18 mio. kr. over 20 år.

Miljømæssigt vil gennemførelse af projektforslaget medføre en øget emission på 21 tons CO₂-ækvivalenter i forhold til referencen.

Der er foretaget følsomhedsanalyser, som viser, at projektforslaget har god robusthed i forhold til ændringer i de angivne forudsætninger i projektforslaget.

Høring

I henhold til projektbekendtgørelsens § 18 har Vejle Kommune sendt projektforslaget i høring hos berørte parter samt i offentlig høring. Der er ikke indkommet bemærkninger til projektforslaget.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Vejle Kommunes klimaplan har en række målsætninger om at understøtte udbredelsen af fjernvarme og derigennem skabe en mere grøn varmforsyning i Vejle Kommune med en reduceret CO2 udledning i forhold til i dag. Projektforslaget er i overensstemmelse med klimaplanen og bidrager til at opnå målsætningerne.

Miljømæssigt vil gennemførelse af projektforslaget medføre en øget luftemission på 21 tons CO2 -ækvivalenter i forhold til referencen.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at projektforslaget godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Opdateret samfundsøkonomisk beregning febr. 2022.pdf

Projektforslag Kølholt.pdf

Projektgodkendelse for fjernvarmeforsyning af Kølholt

Punkt 63: Orientering om proces og tidsplan - solcelleanlæg ved Viuf/Håstrup

01.02.03-P16-2-22

Resume

Forvaltningen har sammen med Kolding Kommune lavet et udkast til tidsplan for igangsætning af en debatfase for et solcelleanlæg mellem Viuf og Håstrup, der sikrer, at debatfasen kan gennemføres inden sommerferien 2022. Tidsplanen betyder, at igangsætning indledes i Teknisk Udvalg den 3. maj, dagen før der er mulighed for at afholde et møde mellem formandsskaberne i Vejle og Kolding kommuner.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har indledt et samarbejde med Kolding Kommune om at planlægge for et større solcelleanlæg mellem Viuf og Håstrup. Projektet blev præsenteret for Klima-, Natur- og Miljøudvalget og Teknisk Udvalg henholdsvis den 17. og den 18. januar 2022, hvor forvaltningen fik grønt lys til at arbejde videre med projektet. Det blev endvidere besluttet, at der skulle arrangeres et møde mellem formandsskaberne i Kolding og Vejle kommuner om den videre proces.

Projektet kræver et kommuneplantillæg, der udlægger arealet i kommuneplanen, og en lokalplan. Første trin er afholdelse af en debatfase, hvor man indhenter ideer og forslag til f.eks. indholdet i miljøvurderingen. Forvaltningen har sammen med Kolding Kommune og Better Energy, der er udvikler på projektet, forsøgt at lave en tidsplan, der sikrer, at debatfasen kan gennemføres inden sommerferien, hvilket er et stort ønske for Better Energy i forhold til den videre proces.

Det betyder for Vejle Kommunes vedkommende, at igangsætningen skal indledes med en behandling på Teknisk Udvalgmøde den 3. maj og efterfølgende på Økonomiudvalget den 16. maj. Debatoplægget offentliggøres den 23. maj og løber til den 8. juni 2022. Der lægges ikke op til borgermøde i debatfasen, da projektoplægget har været vist på et borgermøde i december måned 2021.

Ideelt skulle mødet med formandsskaberne for de to kommuner have været holdt inden igangsætningen, men det har ikke været muligt at finde en egnet dato før den 4. maj kl. 14.30. Formålet er at aftale den videre proces, herunder afholdelse af borgermøde, når der foreligger forslag til kommuneplantillæg og lokalplan.

Forvaltningen spørger derfor, om det kan accepteres, at igangsætning af debatfasen indledes den 3. maj, selvom mødet mellem formandsskaberne først afholdes den 4. maj 2022. Der vedlægges et foreløbigt udkast til tidsplanen.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

- at forvaltningen forelægger en sag for Teknisk Udvalg om igangsætning af en debatfase den 3. maj 2022.
- at der afholdes møde mellem formandsskaberne for Kolding og Vejle kommuner den 4. maj 2022.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Tidsplan

Punkt 64: Forvaltningen orienterer om PFOS

09.08.08-K08-7-21

Resume

Forvaltningen orienterer om status på PFOS.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 65: Ansøgning til Klimapuljen - bæredygtig omlægning af kantineområdet

00.16.00-P20-3-22

Resume

Rådhuservice arbejder målrettet med at understøtte Vejle Kommunes Klimaplan og Økonomiudvalgets Klimahandlingsplan. Derfor vil der i 2022 blive arbejdet ekstraordinært med at igangsætte en proces med at omlægge kantineområdet til mere bæredygtige indkøb og produktion samt reduktion af madspild. Rådhuservice ansøger klimapuljen om 250.000 kr. til projekt "Bæredygtig omstilling af kantinen", som sker med ekstern rådgivning.

Sagsfremstilling

Baggrund

I Vejle Kommunes Klimaplan er der et overordnet mål om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 pct. i 2030. For at opnå dette mål er der i Klimaplanen fastsat forskellige politiske delmål, blandt andet mål om at reducere madspild med 50% i 2030 samt at reducere kødforbruget med 50% i 2030 – med 2020 som udgangspunkt. Økonomiudvalgets Klimahandlingsplan følger op med en indsats om, at Rådhuservice udarbejder en grøn madpolitik i samarbejde med HovedMED. Rådhuservice varetager kantineordningen for de ansatte ved Vejle Kommune på Skolegade, Kirketorvet og i Havneparken. Yderligere leverer Rådhuservice mødeforplejning og mad til interne arrangementer såsom receptioner, jubilæer mv.

Bæredygtig omlægning - indsatser

Med henblik på at implementere Vejle Kommunes Klimaplan og Økonomiudvalgets Klimahandlingsplan ønskes at gennemføre projekt "Bæredygtig omstilling af kantinen". Projektet har til formål at afdække omlægningspotentiale på baggrund af databaserede analyser samt etablering af baseline, således omlægningens reelle effekter fremadrettet kan opgøres. Der vil i forbindelse med omlægningen være fokus på bæredygtig omlægning i bred forstand – således er fokus rettet på at reducere klimaaftrykket men med et samtidigt fokus på at tilbyde en kost, der er ernæringsmæssigt tilstrækkelig og inden for en hensigtsmæssig økonomisk ramme.

Følgende ekstraordinære indsatser ønskes iværksat med ekstern rådgivning:

- Udarbejdelse af indkøbs- og økonomianalyse af kostomlægningspotentiale med fokus på klima, økonomi og sundhedsmæssige gevinster.
- Klimaberegninger med baseline 2019.
- Anbefalinger til bæredygtig omstilling og madspildsreduktion på baggrund af analyser.
- Udvikling af koncept for fremtidens Rådhuservice på kantineområdet.
- Faglig opkvalificering af medarbejdere på kantineområdet.

Tildelingskriterier

CO₂-gevinst set i forhold til investeringen og/eller graden af klimatilpasning

Omlægningen betyder, at kantineområdet målrettet arbejder med at reducere klimaaftryk med henblik på at understøtte Klimaplanens overordnede 70 pct-reduktionsmål i 2030 men med et samtidigt fokus på sundhed, økonomi og madspild. Ligeledes understøtter projektet Økonomiudvalgets Klimahandlingsplan. De reelle forventede gevinster kan opgøres, når indkøbs- og økonomianalyserne og klimaberegninger er gennemført, og anbefalinger til omstillingen er udarbejdet. Effekter vil løbende blive opgjort i den fremadrettede omlægningsproces.

Tidsplan

Indsatserne forventes at blive gennemført i 2022/2023. Den overordnede tidsplan ser således ud:

- Marts – april: Afdækningsbesøg i køkkener og interviews.
- April – maj: Indkøbs- og økonomianalyse, klimaberegninger med udgangspunkt i 2019.
- Juni – august: Udarbejdelse af anbefalinger til bæredygtig omstilling og madspildsreduktion på baggrund af analyser.
- September – oktober: Udvikling af koncept/madpolitik og kodeks.
- Oktober - : Faglig opkvalificering.

Den nærmere tidsplan og ramme for den faglige opkvalificering vil blive fastlagt endeligt, når analyserne og anbefalinger til den bæredygtige omstilling foreligger. Analysen vil afdække omlægningspotentialt, og det forventes, at den løbende proces med omlægningen vil afspejles i konkrete effekter på relativ kort sigt. Der vil dog samtidig være tale om en løbende omlægnings- og implementeringsproces, hvor viden, erfaring, læring vil udbygges og løbende inddrages i arbejdet. Der vil løbende blive fulgt op på effekterne af omlægningen.

Mulighed for at brede effekter ud i samfundet

Fokus på kommunikation og de gode historier i omlægningsprocessen kan bidrage til at synliggøre effekter og inspiration til mad på nye måder for kantinens mange kunder - en viden og inspiration som muligvis kan animere til ændret adfærd.

Indsatser på tværs

Projektet er forankret i Rådhuservice. Afdelingsleder for Rådhuservice er projektleder og vil sammen med den faglige koordinator for kantineområdet sikre projektets gennemførelse med inddragelse af medarbejdere, kunder, kantineudvalg og HovedMED. Ekstern bistand bidrager med specialistviden inden for bæredygtig omstilling på kantineområdet - i offentlige som private organisationer. Rådhuservice har vurderet, at omstillingen af kantineområdet sker på bedst mulig vis ud fra et målrettet og særskilt forløb for kantineområdet. Vi vil løbende have fokus på at videndele i netværk og for internt i Vejle Kommune og eksternt.

Den bæredygtige omstilling og den løbende proces hermed vil samtidig ske under hensyntagen til de rammer som indkøbsaftaler på fødevarerområdet giver rum for. Der er derfor en løbende koordinering i forhold til Strategi & Udbuds arbejde med at udmønte Klimaplanen og den grønne indkøbspolitik vedtaget i Byrådet.

Medfinansiering

Kantineområdet medfinansierer med 40.000 kr., som delvist kan medfinansiere den faglige opkvalificering. Der er ikke ansøgt om finansiering fra andre puljemidler.

Synergi

Projekt "Bæredygtig omstilling af kantinen" har netop fokus på bæredygtig omstilling i bred forstand. Fokus er der dermed trebenet således, der er i omstillingen er fokus på klima, sundhed og økonomi. Projektet skal dermed, udover et klimafokus, have fokus på at sikre en omstilling af kantinen, hvor hensynet til klimaet sker i samklang med et fokus på sundhed. Vejle Kommunes medarbejdere skal således fortsat tilbydes en sund kost ernæringsmæssigt, som er trivselsunderstøttende. Det hele sker med et fokus på, at der fortsat er tale om en bæredygtig økonomi - for kantinen såvel som for kantinens kunder.

Økonomi

Budgettet ex. moms forventes således:

Afdækning, analyser, klimaberegninger med udgangspunkt i 2019, anbefalinger til bæredygtig omstilling	110.000
Udvikling af koncept og kodeks	85.000
Faglig opkvalificering	75.000
Vægte til registrering af madspild	20.000
I alt, projektbudget	290.000
Medfinansiering	40.000
Ansøgt projektbudget	250.000

Budgettet på kantineområdet efterlader ikke rum til større ekstraordinære udviklingsindsatser, kantineområdet medfinansierer således 40.000 kr. På denne baggrund ansøges de resterende midler fra den grønne pulje. Den grønne pulje overføres via overførselssagen, som endelig godkendes i byrådet den 30. marts 2022.

Klima og resiliensvurdering

Løsningens merværdi

Indsatserne bidrager til en omstilling af kantineområdet med fokus på en bæredygtig omlægning, som tager højde for klima, sundhed og økonomi ud fra en helhedsbetragtning.

Forslagets klimavurdering / afledte konsekvens

De reelle forventede gevinster kan opgøres, når indkøbs-og økonomianalyserne og klimaberegninger er gennemført, og anbefalinger til den bæredygtige omstilling foreligger.

Langsigtet investering

Med projektet opnås værdifuld indsigt og viden, som danner baggrund for omlægningen på kantineområdet. Indsatserne udgør derfor et væsentligt afsæt og fundament for fremtidens kantineområde i Rådhuservice.

Forslagets fleksibilitet

Der bliver som en del af indsatserne udarbejdet koncept for området. Dette kombineret med opkvalificering udgør grundlaget for, hvorledes der på varierende og fleksible måder og former kan arbejdes med fremtidens bæredygtige kantineområde.

Samarbejde og partnerskaber

Der er i forbindelse med processen fokus på at inddrage medarbejdere og kunder gennem bl.a. kantineudvalg og HovedMED.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at midlerne bevilliges fra den grønne pulje.

Beslutning

Godkendt, idet det præciseres, at der ikke er tale om et driftstilskud.

Udvalget ønsker en løbende opfølgning og evaluering af de resultater der opnåes.

Punkt 66: Orientering om status i EU-projektet REFLOW

07.00.00-A00-1-19

Resume

EU-projektet REFLOW handler om at skabe mere cirkulære byer i Europa. I Vejle fokuserer vi på plastik som materiale, og hvordan vi konkret håndterer det med udgangspunkt i lokalområdet Vestbyen. Projektkoordinator vil på mødet give overordnet status på projektet, som er i sin afsluttende fase og har små tre måneder tilbage.

Sagsfremstilling

I REFLOW-projektet har vi arbejdet med at finde nye løsninger til at reducere og genanvende plast med udgangspunkt i Vejle Vestby. Ud fra resultaterne af projektets plastanalyse (som blev udarbejdet i efteråret 2019 i samarbejde med Ressourcer & Genbrug) identificerede vi fem scenarier, som projektet har arbejdet i dybden med over de sidste små tre år.

Målet med scenarierne har været at udvikle lokale modeller og løsninger samt udvikle viden og værktøjer, der kan skaleres og bruges af andre – nationalt såvel som internationalt.

De fem scenarier har fokus på:

1. plejesektoren (med afsæt i plejecenteret Sofiegården)
2. detailhandlen (med afsæt i REMA 1000 i Skolegade)
3. borgere i lejlighedskomplekser (med afsæt i AAB-afdelingen "Den Gamle Gård")
4. kreativ borgerinddragelse (med udgangspunkt i Spinderihallerne og Fablab)
5. teknologiske løsninger til mere cirkulær økonomi. REFLOW i Vejle tester en ny teknologi, betegnet "Reflow OS". Det er en åben online markedsplads for materialer, der kan udveksles mellem forskellige typer af brugere.

Generelt for de fem scenarier har vi arbejdet med at øge genanvendelsen af plastik gennem øget sortering samt skabt samarbejde på tværs af værdikæder både i det offentlige og det private.

Vi har i samarbejde med det internationale REFLOW konsortium samt vores lokale styregruppe udvalgt en række prototyper (foreløbige løsninger), som vi har testet på henholdsvis: Den Gamle Gård, Sofiegården og i REMA 1000. Projektkoordinator giver status på resultaterne for disse prototyper, og hvordan de er forankret både internt i Vejle Kommune og hos eksterne aktører.

Projekt REFLOW afsluttes ultimo maj 2022. Resultaterne fremvises i en udstilling i Spinderihallerne, som åbner 20. april og er åben frem til 24. maj 2022. Der afholdes en national afsluttende konference i Spinderihallerne i Vejle tirsdag 3. maj 2022 kl. 13-17, hvor vi inviterer beslutningstagere fra både det private og offentlige ind til præsentation af REFLOWs resultater og prototyper, og hvor der også vil være debat om fremtidsperspektiverne for cirkulær økonomi. Bl.a. sidder Anders Jensen (direktør i REMA 1000) og Søren Peschardt (formand for Klima-, Natur- og Miljøudvalget) i paneldebatten.

Endelig afrapportering på projektet skal sendes til EU-Kommissionen i maj og til godkendelse i Bruxelles ultimo juni 2022. Udvalget vil blive forelagt en endelig opsamling på projektet herefter i sommeren 2022.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Løsningens merværdi

Forbruget af plast er en generel udfordring på verdensplan. Nyplast laves af råolie, som er en begrænset ressource, og samtidig stiger plastproduktionen. Vi skal derfor finde måder at reducere, genbruge og genanvende plast. Ved at gøre det på lokalt plan opnås værdifulde erfaringer, indsigter og viden, som efterfølgende kan udbredes og skaleres nationalt og internationalt med henblik på dels at reducere plasten dels at genbruge og genanvende den plast, der forsat vil indgå i de forskellige værdikæder.

Forslagets klimavurdering / afledte konsekvens

Projekt REFLOW har blandt andet som målsætning at reducere plastikken, der pt. sorteres forkert som restaffald, med 25% på vores testområder, således plastikken i stedet kan genanvendes til nye produkter. Herudover arbejder vi konkret på at nedbringe spild og højne genanvendt plast som materiale. Disse indsatser vil både have effekt på CO2-udledning og på nedbringelse af affaldsstrømme.

Langsigtet investering

Med projektet opnås værdifuld viden og erfaring, der kan udbredes og arbejdes videre med nationalt som internationalt. Det er erfaringer og viden, der bidrager til den cirkulære økonomi, som er en væsentlig parameter med henblik på at understøtte en mere bæredygtig udvikling. Som en del af projektet, udarbejdes en SROI (Social return on investment), hvori både det klimamæssige samt det sociale og økonomiske aftryk af indsatsen måles.

Forslagets fleksibilitet

I projektet er der udvalgt fem scenarier, som favner forskellige testområder og målgrupper. Erfaringer og viden fra de forskellige prototyper (løsninger) kan efterfølgende skaleres.

Samarbejde og partnerskaber

Samarbejde, partnerskaber og involvering er en grundsten i projektet. Dels i selve organiseringen af projektet, hvor videninstitutioner, kommuner, virksomheder, Miljøstyrelsen og boligforeninger indgår. Dels i udviklingen af løsninger i de fem scenarier, som sker i et tæt samarbejde med forskellige typer af interessenter. Samarbejdet er afgørende for at opnå den bedste viden og opbygge konkrete brugbare erfaringer fra hverdagen.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Udsat.

Punkt 67: Status, arbejdsprogram og tidsplan for Landskabsplan Vejle Ådal og Fjord

01.00.00-P20-3-18

Resume

Der redegøres for status for arbejdet med Landskabsplan samt fremlæggelse af arbejdsprogram og tidsplan for den resterende del af projektet.

Sagsfremstilling

På mødet 18. juni 2018, punkt nr. 92, godkendte Natur- og Miljøudvalget, at Vejle Kommune indgik i et samarbejde med professor i landskabsplanlægning Jørgen Primdahl fra Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, om deltagelse i et aktionsforskningsprogram* kaldet "Regionale landskabsstrategier".

På mødet den 7. juni 2021, pkt. 109 godkendte Natur- og Miljøudvalget arbejdsprogram og tidsplan for Regional Landskabsplan for 2021. Forvaltningen har arbejdet videre efter den fremlagte plan i efteråret 2021, og fremlægger nu arbejdsprogram og tidsplan for den resterende del af projektet jfr. vedlagte reviderede arbejdsprogram og tidsplan (Bilag 1 og 2).

Arbejdet med landskabsplanen svarer til at arbejde med en udviklingsplan inden for et samlet område. Formålet med projektet er således at arbejde inden for de mål og visioner, der er defineret i den vedtagne Erhvervs- og udviklingsstrategi for Vejle Ådal og Fjord. Målet med planen er at skabe løsninger på de udfordringer ådals- og fjordlandskabet står over for med hensyn til:

- klimaforandringer,
- (primær)erhvervenes strukturudvikling,
- natur,
- vandmiljø,
- lokalsamfund og bosætning og
- friluftsliv

I samarbejde med de mennesker der bor i området og understøttet af eksperter inden for fagområderne. Projektet skal danne basis for at udpege lokale områder, hvor det vil være relevant at arbejde med særlige problemstillinger, udfordringer og ønsker i samarbejde med lokale.

Status for arbejdet

I perioden september 2020 til januar 2021 gennemførte Københavns Universitet 120 interviews i tre udvalgte områder inden for Vejle Ådal og Fjord afgrænsningen. Efterfølgende blev lodsejerne inviteret ind til at høre om resultatet af interviewene i februar 2021.

Københavns Universitet har lavet en baggrundsrapport for området, hvor man bl.a. kan læse om resultaterne af de 120 interviews.

Se <https://www.vejleaaalogfjord.dk/interessenter/projekter/projektdokumenter-landskabsplan>

På grund af coronarestriktioner blev de planlagte efterfølgende workshops udskudt til efteråret 2021, idet det blev vurderet, at det var vigtigt, at man på disse workshops kunne mødes rent fysisk.

Der er således afholdt 6 workshops i perioden sept. 2021 til januar 2022 jfr. vedlagte arbejdsprogram (Bilag 1). Der har været inviteres bredt ind til disse workshops med et deltagerantal på 25-50 personer pr. workshop. De inviterede har været bestyrelse og råd for Vejle Ådal og Fjord, lokale fra primærerhverv og lokalråd, interesserede lodsejere, andre vigtige interessenter samt politikere fra NMU og den politiske koordinationsgruppe. Formålet med disse workshops har været at videreudvikle og genere ideer for det samlede område for Vejle Ådal og Fjord. På de 6 workshops er der lavet en samlet vision samt en række mål for Vejle Ådal og Fjord området. Endelig er der fremkommet forslag til en række projekter for området. På den seneste workshop i januar er det prioriteret hvilke projekter, der ønskes fremmet i området i forbindelse med planen.

For at skabe det bedst mulige grundlag for beslutninger på de fælles workshops i november- december 2022 blev der arrangeret en bustur i ådalen til relevante steder indenfor de tre geografier for de personer, der er blevet udvalgt til at deltage i disse workshops. Busturen blev afholdt den 21. november 2021. Der har desuden været afholdt to foredrag om Vejle Ådal og Fjordområdet i efteråret 2021. Her har deltagerne haft mulighed for at tilkendegive deres holdninger vedr. emner i ådalen.

Det videre arbejde i 2022

På baggrund af de 6 workshops er Københavns Universitet og forvaltningen i gang med at lave et udkast til en Landskabsplan for Vejle Ådal og Fjord området. Planen vil komme til at indeholde visioner og mål for udviklingen, rumlige principper for udviklingen samt forslag til projekter. Planen forventes forelagt Klima-, Natur- og Miljøudvalget i juni 2022 med henblik på at godkende planen til udsendelse i offentlig høring i sommer-efterår 2022.

To af de planlagte foredrag i regi af Folkeuniversitetet har vi måtte aflyse af forskellige årsager grundet corona. Vi forventer at kunne gennemføre disse foredrag i efteråret 2022 i samme periode, som Landskabsplanen er i offentlig høring.

Der planlægges afholdt to aktiviteter i offentlighedperioden i efteråret 2022.

1. I starten af september inviteres til en workshop, der går ud på at kvalificere de foreslåede projekter sammen med de personer, der har ønsket at bidrage til projekterne. Der inviteres den kreds af personer, der har været med i arbejdet på de 6 foregående workshops.

2. I slutningen af september afholdes et Regionalt Tingsted i forbindelse med Folkemødet i Vejle. Her vil borgere i Vejle Kommune blive inviteret bredt ind til at deltage dels for at høre om planen med vision og mål, dels for at komme med tilkendegivelser i forhold til de foreslåede projekter, herunder evt. om man ønsker at bidrage til et specifikt projekt fremover.

På Klima, Natur- og Miljøudvalgs mødet fremlægges det foreløbige udkast til Landskabsplanen herunder vision, mål og prioriterede projekter.

*Aktionsforskning: En forskningsform, der indebærer forskernes direkte engagement i sociale forandringsprocesser, fx i lokalsamfund, institutioner eller virksomheder. I skandinavisk sammenhæng foregår aktionsforskning ved, at forskeren vælger en deltagerrolle i stedet for en observatørrolle. Gennem forskningens forløb kan der på denne måde både ydes et bidrag til ønskede sociale forandringer (aktionsaspektet) og vindes ny indsigt i sociale sammenhænge (forskningsaspektet).

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Klima- og vandtilbageholdelseshåndtering er en integreret del af de planlagte workshops og forventede udkomme af landskabsplanen.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at status tages til efterretning, og

at arbejdsprogram og tidsplan for 2022 godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Bilag 1 Indhold og arbejdsfordeling Regional Landskabsplan Vejle Ådal og Fjord

Bilag 2 Tidsplan 2022

Punkt 68: Høring: Natura 2000-planer 2022-2027

01.05.18-K04-1-22

Resume

Miljøstyrelsen har sendt statens forslag til 257 Natura 2000-planer, heraf 8 gældende for Vejle Kommune, i offentlig høring til den 20. maj 2022. Statens Natura 2000-planer gælder for tredje plan-periode 2022-2027, og planerne er rammesættende for de kommunale handleplaner. Kommunalbestyrelsen vedtager senest et år efter offentliggørelsen af Statens Natura 2000-planer, de endelige handleplaner jf. Miljømålsloven.

Forvaltningen vurderer at plan-forslagene er meningsfyldte og nødvendige for målopfyldelsen. Dog bør der tages forbehold i forhold til økonomi og virkemidler for gennemførelse af Natura 2000-opgaven. Forvaltningen anbefaler derfor, at Vejle Kommune sender et overordnet politisk høringssvar, der tager de fornødne forbehold. Forvaltningen vil ligeledes indgive teknisk høringssvar, såfremt dette er nødvendigt.

Sagsfremstilling

Baggrund

Grundlaget for Natura 2000-områderne er EU's naturbeskyttelsesdirektiver, som består af fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Direktiverne forpligter EU's medlemslande til at bevare mere end 200 naturtyper, 700 arter af planter og dyr og over 170 fuglearter. I Danmark er der udpeget 257 Natura 2000-områder, heraf 8 i Vejle Kommune. De 8 områder i Vejle Kommune udgør knap 6.000 ha.

Inden for de udpegede Natura 2000-områder gælder særlig restriktive regler for beskyttelse af arter og naturtyper. Målet med Natura 2000 er at skabe såkaldt gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der er beskyttet inden for Natura 2000-områderne. For at nå målene, er der for hvert Natura 2000-område udarbejdet en statslig Natura 2000-plan, som sætter rammerne for naturens udvikling i området. Første planperiode var i 2011-2015 og planerne opdateres hvert sjette år (hvert tolvte år for fredskovpligtig skov). Nu er planerne for tredje planperiode (2022-2027) sendt i høring frem til og med d. 20. maj 2022. Statens Natura 2000-planer ventes at ligge klar i efteråret 2022.

På baggrund af Statens Natura 2000-planer, udarbejder kommunen for hvert enkelt område, en handleplan, som angiver hvorledes kommunen vil nå de mål, som er anført i Statens Natura 2000-planer. Kommunalbestyrelsen skal senest et år efter offentliggørelsen af Statens endelige Natura 2000-planer, vedtage de endelige handleplaner jf. Miljømålsloven. Statens Natura 2000-planer er således rammesættende og bindende for den kommunale indsats. Kommunerne er ansvarlig for opnåelse af gunstig bevaringsstatus på de kommunalt og privatejede arealer, bortset fra skovbevoksede arealer med fredskovspligt, hvor Miljøstyrelsen er myndighed. Naturstyrelsen og andre statslige myndigheder har ansvaret inden for deres ressort og på deres egne arealer. Endvidere er kommunerne ansvarlig myndighed for planlægning efter planloven, der bl.a. sikrer områderne mod nye anlæg, samt for lovgivning i form af habitatvurderinger af projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område og anmeldelse af aktiviteter i Natura 2000-områder, der skal sikre, at områdets bevaringsmålsætning kan opnås.

Statens plan-forslag for Vejle Kommunes 8 Natura 2000-områder kan ses på sagen eller kan findes her:

<https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegning-2022-2027/>

Samlet set medfører Natura 2000-opgaven, at der fortsat skal ske natur- og landskabspleje på vores mest værdifulde naturarealer i nogle af kommunens mest besøgte rekreative landskaber, herunder bynære områder som Munkebjerg Skov, Højen Bæk og Tirsbæk Skov mv. Vejle Kommune er i de to første planperioder nået langt med at opnå gunstig bevaringsstatus, om end der løbende fremadrettet skal ske naturpleje/drift for at forblive i gunstig bevaringsstatus. Ligeledes er der naturområder der kræver en mangeårig indsats for at opnå mål om gunstig bevaringsstatus.

Ud over at fortsætte med at sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder, er det nye særlige indsatsområde i perioden 2022-27, at have fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed.

- der er øget fokus på en mere naturnær forvaltning med fokus på at sikre sammenhæng i naturen og mere naturlige dynamikker i Natura 2000-områderne
- der arbejdes for at udvide arealet med urørt skov
- der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områders robusthed over for pludselige hændelser

I forhold til klimatiltag er udmeldingen klar – at indsatser skal sikre naturtyper og arter mod klimaforandringer. Større klimatilpasningsprojekter, som eksempelvis vandtilbageholdelse for at sikre andre interesser, kan ikke ske i Natura 2000.

Forslag til høringssvar

Vejle Kommune vurderer at Statens forslag til Natura 2000-planerne er meningsfyldte og nødvendige, såfremt målet om gunstig bevaringsstatus skal nås for Natura 2000-områderne. Vejle Kommune tager dog forbehold i forhold til økonomi og virkemidler herunder, at der sikres de nødvendige DUT-midler, til gennemførelse af Natura 2000-opgaven. Vejle Kommune opfordrer til, at fordelingsnøglen for DUT, matcher opgaven i den enkelte kommune. Vejle Kommune opfordrer ligeledes til, at udvikle ordninger og virkemidler således, at de er funktionelle og mere målrettet lokalitetsspecifikke naturmål end hidtidig. Vejle Kommune indgår gerne i løbende dialog om udvikling af diverse virkemidler og indsatser.

Forslag til høringssvar er vedhæftet i bilag.

Økonomi

Stat og kommuner er forpligtiget til at gennemføre Natura 2000-planerne jf. Miljømålsloven, Naturbeskyttelseslovens kapitel 2a samt Skovlovens kapitel 4. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne bidrager økonomisk via DUT-midlerne. Den økonomiske ramme for gennemførelse af Natura 2000-planerne indgår i "Aftale om Grøn Omstilling af Dansk Landbrug af 4. oktober 2021" og af videreførte kommunale midler (DUT). Det er aftalt, at videreføre de tre Natura 2000-tilskudsordninger fra landdistriktsprogrammet: tilskud til pleje af græs- og naturarealer, sikring af biodiversitet i skov samt rydning/hegning som forberedelse til pleje. Nogle opgaver – eksempelvis naturpleje på heder – kan ikke omfattes af landdistriktsordningerne da heder ikke er et landbrugsareal. Finansiering af disse sker derfor gennem kommunens egne midler via DUT. Gennemførelse af den terrestriske del af Natura 2000-planerne bygger grundlæggende på frivillighed. Der skal således indgås frivillige aftaler om en særlig driftsform på baggrund af en tilskudsordning.

Der forventes tildeling af DUT-midler i perioden til kommunerne omkring 40-50 mio. kr. fordelt ligeligt mellem landets kommuner, uafhængigt af Natura 2000-ansvaret i den enkelte kommune. I kommende planperiode ligger staten op til, at kommunernes Natura 2000-udgifter matcher de tildelte DUT-midler. Staten forventes at evaluere kommunernes Natura 2000-indsats i den kommende planperiode. Hvis kommunerne ikke vurderes at have anvendt DUT-midler til naturpleje, kan det få konsekvenser for tildelingen af fremtidige midler.

Vejle Kommune har i perioden 2016-2021 udført naturpleje i Natura 2000 områderne, bl.a. via DUT-midler, for ca. 3.000.000 kr. inkl. løn. Endvidere er der i perioden hjem søgt ca. 5.000.000 kr. til naturprojekter via statens virkemidler/landdistriktsordningerne.

Klima og resiliensvurdering

Naturpleje af diverse naturtyper, herunder genopretning af moser, lavbundsjord mv., vil samlet set medfører positivt optag af CO₂, samt holde på vand, og dermed have en positiv indvirkning i forhold til klimatilpasning. Naturpleje der medfører rydning til græsningsarealer eller omlægning fra produktionsskov til urørt skov, kan omvendt give en begrænset udledning af CO₂. Samlet set vurderes planernes indsatser at have en klimaforbedrende virkning.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles af Økonomiudvalget og byrådet.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget over for byrådet anbefaler, at høringssvar, jf. sagens udkast sendes.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Høringsbrev til offentlig høring af Natura 2000-planer

Oversigtskort - Natura 2000 områder - Vejle Kommune

Udkast - Høringssvar - Natura 2000-planer 2022-2027

Punkt 69: Orientering om Sund Vejle Fjord

01.05.00-P20-9-18

Resume

Forvaltningen orienterer om Sund Vejle Fjord.

Sagsfremstilling

Forvaltningen orienterer om Sund Vejle Fjord.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 70: Vejle Spildevands projekt Bedre Badevand - Godkendelse af spildevandsselskabets projekt

06.11.01-P19-3-22

Resume

Vejle Kommunes spildevandsplan 2020-2028 beskriver mål og indsatser særligt vedrørende reduktion af overløb fra fælleskloak. Vejle Spildevands indsatser følger spildevandsplanen.

Projekt Bedre Badevand er Vejle Spildevands supplerende projekt for at mindske udledningen af overløb fra fællesvand via bygværker i Vejle By og fra renseanlægget. Projektet reducerer mængden af urensset spildevand, som udledes under regnvejr og ender i Vejle fjord, og vil forbedre badevandskvaliteten væsentligt inden for en kort tidshorisont, men har kun en mindre effekt på fjordens miljøstand da stofmængder fra andre kilder er meget større. Projektet indstilles til godkendelse i Teknisk Udvalg.

Sagsfremstilling

Vejle Kommunes spildevandsplan 2020-2028 beskriver indsatser bl.a. vedrørende adskillelse af spildevand og regnvand i de fælleskloakerede områder. De igangværende indsatser følger spildevandsplanens mål og prioriteringer.

Sagen vedrører godkendelse af Vejle Spildevands projekt, som er en ekstra indsats for at mindske overløb af fællesvand til vandløb og Vejle Fjord. I følge Vejle Spildevand kan den samlede stofmængde i de overløb, der påvirkes af "Projekt Bedre Badevand", nedbringes med 75 % i 2023 og ca. 83% i 2030. Det betyder en bedre og hurtigere indsats i forhold til de beskrevne indsatser i spildevandsplanen.

Spildevandsselskabet ønsker en godkendelse af projektets mål med henblik på at opnå et tillæg til selskabets økonomiske ramme hos Forsyningssekretariatet. Begrebet 'Mål' er i denne sammenhæng Forsyningssekretariatets definition, der relaterer til de økonomiske forhold i vandsektoren. Godkendelsen af målene kan komme fra udvalg, som kommunalbestyrelsen har uddelegeret sin beslutningskompetence til.

Der er redegjort for projektet og dets mål i bilag nr. 1 om 'Vejle Spildevands oplæg til mål til projekt Bedre Badevand'. Heraf fremgår blandt andet, at tiltagene i projektet består af 4 delprojekter:

- En maskinel udbygning på Vejle Centralrenseanlæg, der øger kapaciteten af vandindtaget i regnvejrssituationer, ved at ændre på slammets bundfældningsegenskaber.
- En kraftig pumpestation på Vejle Renseanlæg, der kan "trække" store vandmængder frem til renseanlægget – kloakkerne vil derfor sjældent blive fyldt.
- Et stort overløbsbassin og et rørbassin på Vejle Centralrenseanlæg til opmagasinering af overløbsvand. Her sker der også en bundfældning af stoffer i spildevandet, inden det udledes via overløbet på renseanlægget (Bypass).
- En for-prioritering af spildevand fra allerede separat kloakerede områder frem til renseanlægget, så dette ledes uden om overløbsbygværkerne i 4 "spildevandskorridorer".

Målet med spildevandskorridorerne er, at "alt spildevand fra eksisterende og kommende separatkloakerede områder skal tilføres én af fire spildevandskorridorer fra henholdsvis øst, vest, syd og nord. Dette giver også særdeles god mening på to måder":

1. Det medvirker til en væsentlig reduktion af stofindholdet i overløbsvandet.
2. Det skærper motivationen for at separere kloaknettet, da det separerede spildevand fra ejendommene ikke senere igen bliver blandet sammen med regnvand.

Der er vedlagt to kort som bilag nr. 2 og bilag nr. 3, som hhv. viser princippet for spildevandskorridorerne og indsatsen mod overløb af fællesvand fra byen.

Det fremgår af § 11 i bekendtgørelsen om den Økonomiske Ramme, at Forsyningssekretariatet kan øge et vandselskabs økonomiske ramme til afholdte omkostninger eller meromkostninger, herunder til kommunalt godkendte mål. Udgifterne afholdes af Spildevandsselskabet, og selskabet kan herefter de efterfølgende år ansøge om tillæg til den økonomiske ramme.

Ifølge Vejle Spildevand er de estimerede omkostninger til projekt "Bedre Badevand" ca. 100 mio. kr., og "omkostningerne bliver delvist lånefinansieret, og medfører ingen takststigninger". I Spildevandselskabets oplæg nævnes det til sammenligning, at en "separering af et større delområde som f.eks. Mølholm koster ca. 125 mio. kr. og hele Bredballe ca. 170 mio. kr. – hvor udførelsen strækker sig over 10 – 15 år".

Forvaltningen kan konstatere, at projektet omfatter en række tiltag, som øger kloaksystemets kapacitet til at tilbageholde og behandle spildevand fra fælleskloakken og på renseanlægget. Det må forventes at medføre en væsentlig nedgang i overløb af fællesvand fra Vejle by og fra bypass af renseanlægget. Det vurderes at være en omkostningseffektivt måde at reducere overløbene af fællesvand.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Teknisk Udvalg.
Klima, Natur- og Miljøudvalget orienteres.

Klima og resiliensvurdering

Projektet er ikke et egentligt klimatilpasningsprojekt på spildevandsområdet. Men det nedbringer mængden af urensset spildevand og næringsstoffer fra fælleskloakken, og kan derigennem reducere påvirkning fra overløbene, som forventeligt intensiveres ved klimaændringerne. Projektet bidrager også til Vejle Kommunes resiliens strategi ved, at de uhygiejniske forhold fra udledningen af urensset spildevand reduceres markant.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Vejle Spildevands oplæg til mål til projekt Bedre Badevand

Bilag 2 - Etape - Transportkorridor_Etape_oplande_Status

Bilag 3 - Oversigt over overløbsbygværker

Punkt 71: Statens forslag til Vandområdeplaner 2021-2027 er sendt i høring

09.00.07-P17-1-21

Resume

Vandområdeplanerne udarbejdes af staten, og opstiller rammer for, hvordan man sikrer god økologisk tilstand for vandløb, søer m.v. Planerne har ophæng i EU's Vandrammedirektiv.

Miljøministeriets forslag til vandområdeplan for 2021-2027 er sendt i 6 måneders høring den 22. december 2021.

Vandområdeplanen 2021-27, er den sidste af tre planer, der skal sikre, at der opnås god økologisk tilstand i alle vandområder - vandløb, søer, kystvande og grundvand.

Inden den endelige vedtagelse af høringssvar i maj måned, drøftes forslag til høringssvar med henblik på input fra Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Miljøministeriet har den 22. december 2021, på baggrund af EU's Vandrammedirektiv, sendt Vandområdeplan for 2021-2027, samt tilhørende bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, og bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter i offentlig høring i 6 måneder.

EU's Vandrammedirektiv foreskriver, at der i alle medlemslande skal være god økologisk tilstand i alle vandområder - vandløb, søer, kystvande og grundvand senest med udgangen af 2027. Der arbejdes med 3 planperioder af 6 år. Vi går nu ind i den sidste planperiode. Vandområdeplanen skulle have været godkendt senest 22. december 2021, men er ét år forsinket.

For hvert vandområde vurderes tilstanden ud fra kvalitetselementer til hver type vandområde (vandløb, sø, kystvande). Lever tilstanden ikke op til miljømålet, skal der iværksættes indsatser, der skal bringe vandområdet i god tilstand. Se tilstand for vandløb, søer og kystvande i bilag 2-4.

Gældende for Vejle Kommune

Vandløb

I forhold til indsatser i vandløb involveres kommunerne i udpegningen. Kommunerne fremsendte således - på baggrund af anbefalinger fra Vandrådet - i november 2020, et forslag til Miljøministeriet om indsatser i vandløb. Miljøministeriet har implementeret forslaget til vandløbsindsatser fuldt ud. I Vejle Kommune skal der således restaureres 76 km vandløb, og fjernes 6 spærringer. I Billund Kommune er spærringen i Omme Å ved Juellingsholm blevet udpeget, hvilket vil betyde fri passage til vandløbene længere opstrøms i Vejle Kommune.

Søer

Rørbæk Sø, Nedersø og Kulsø, skal restaureres inden 2027.

Spildevand

Der er udpeget 2 mindre områder i oplandet til Grejs Å, hvor der skal gennemføres supplerende spildevandsrensning i det åbne land. Bilag 1 viser udpegede indsatser.

Kystvande og kvælstof

I forhold til at sikre god økologisk tilstand i kystvande - f.eks. Vejle Fjord - handler det primært om at reducere udledningen af kvælstof. Vandområdeplanen beskriver, at den altovervejende kilde til kvælstofudledningen er tab af kvælstof fra dyrkede arealer, men dertil kommer punktudledninger af kvælstof fra virksomheder og renseanlæg, samt en nettotilførsel af kvælstof til danske kystvande fra havområder uden for dansk territorium. Kvælstofindsatsen foregår derfor på dyrkningsfladen ved etablering af vådområder, lavbundsprojekter, privat skovrejsning og minivådområder - de såkaldte kollektive virkemidler. Derudover begrænses den enkelte landbrugsbedrift gennem en målrettet kvælstofregulering - f.eks. i form af krav om efterafgrøder.

Der er indsatskrav til kvælstof i alle fem hovedvandområder, Vejle Kommune ligger i. I de foregående to vandplanperioder (2010-15 og 2016-21) har Vejle Kommune kun bidraget aktivt til indsatsen i kommunens to største vandområder: Lillebælt/Jylland og Ringkøbing Fjord. Det samme kommer til at gøre sig gældende i 3. vandplanperiode. Vejle Fjord er omfattet af Lillebælt/Jylland og her er det samlede indsatskrav for kvælstof på 213,2 ton. Det samlede indsatskrav til Ringkøbing Fjord er 1.602 ton kvælstof.

Vandområdeplanen beskriver detaljeret indsatserne i forhold til fjernelse af kvælstof til hvert kystområde. Som et eksempel er indsatsbehovet i Vejle Fjord på 213,3 ton kvælstof pr. år, fordelt på følgende virkemidler:

CAP (den fælles europæiske landbrugspolitik), projekter på enkeltbedrifter, der er støttet via landdistriktmidler

- CAP: 29,5 ton - eksempelvis tiltag for biodiversitet og miljø- og klimavenligt græs samt udlæg af ikke-produktive elementer
- Klimalavbund: 5,9 ton
- Skovrejsning: 3,1 ton
- Ekstensivering af lavbund (nyt virkemiddel): 9,2 ton

Øvrig generel indsats:

- Spildevandsindsats: 0,1 ton

Kollektiv indsats (frivillige målrettede indsatser i et givent opland):

- Vådområder: 2,9 ton
- Minivådområder: 23,4 ton
- Skovrejsning: 3,4 ton
- Lavbundsprojekter: 1,1 ton

Regulering i 2027 og mulig supplerende kollektiv indsats

- Målrettet regulering: 125,3 ton
- Yderligere kollektiv indsats efter 2025: 9,4 tons

Generelt om planen

Kystvande og kvælstof

Der er med aftale om grøn omstilling af dansk landbrug planlagt en række udviklingstiltag frem til 2023/24, der bl.a. skal evaluere det faglige grundlag og udvikle en mere omkostningseffektiv kvælstofindsats, samt udvikle marine virkemidler (f.eks. ålegræs og tang), der som supplement til de landbaserede initiativer, kan bidrage til hurtigere opnåelse af god økologisk tilstand i de marine vandområder.

På landsplan skal der i 3. vandplanperiode findes indsats for reduktion af kvælstof på ca. 13.000 ton. Indsatsprogrammet iværksætter pt. kvælstofreducerende tiltag svarende til en reduktion af udledningen til kystvande på 10.800 ton. Der gøres status ved planlagte genbesøg jfr. Landbrugsaftalen i 2023/24 og i 2025/26. For at sikre fuld implementering af Vandrammedirektivet vil der i forbindelse med genbesøg i 2023/24 blive truffet beslutning om håndtering af mankoen (op til de ca. 13.000 ton) for at leve op til Vandrammedirektivet, herunder om skærpede krav til rensning af spildevand kan bidrage til reduktion af kvælstofudledningen. Såfremt den kollektive kvælstofindsats leverer mere end den forudsatte reduktion, vil den målrettede regulering blive nedjusteret tilsvarende.

Søer

Ud over ovennævnte indsatser skal fosfortilførslen til søer, på landsplan, reduceres med 1490 ton pr. år (360 ton pr år til Lillebælt/Jylland). Den frivillige opkøbsordning af dambrug videreføres. Der forventes i planperioden opkøb af op til 30 dambrug, på landsplan, med en forventet effekt på op til 2,75 ton fosforreduktion til søerne, samt reduktion af kvælstof til kystvande, og fjernelse af fysiske spærringer i vandløb.

Grundvand

Der er ikke beskrevet konkrete indsatser i forhold til grundvand, idet grundvand i dag er beskyttet gennem generelle initiativer, samt målrettede beskyttelsesindsatser.

Indsatsen omkring kvælstof beror på frivillighed ved lodsejere, hvorimod kommunerne er forpligtet til at gennemføre de øvrige indsatser (vandløbsrestaureringer, sørestaurering og forbedret spildevandsrensning). Udarbejdelse af forundersøgelser og gennemførelse af indsatser forventes at fortsætte på samme vis som hidtil, herunder gennem lodsejerinddragelse.

Procesplan for udarbejdelse af udkast til høringssvar

Høringssvar skal fremsendes til Miljøministeriet senest den 22. juni 2022. Forvaltningens udkast til høringssvar skal godkendes på Byrådsmøde den 25. maj 2022.

Forvaltningen har gode erfaringer med samarbejde på teknisk niveau med lokale interesseorganisationer, og har derfor holdt møde med repræsentanter fra landbruget, dambrugerne, sports-, lyst, og erhvervsfiskerne og naturfredningsforeningen, hvor forslaget til vandområdeplanen blev drøftet. Se bilag 6.

Forvaltningen udarbejder et forslag til høringssvar til politisk godkendelse. I høringssvaret vil der bl.a. være fokus på at der er mulighed for synergi eksempelvis mellem indsatser på land og vandmiljø i fjorden, biodiversitet, klimamål, og rekreative tiltag. Derudover vil høringssvaret indeholde anbefalinger om vigtigheden af at afbureaukratisering ved gennemførelse af indsatser.

Den 28. marts 2022 drøftes forvaltningens foreløbige høringssvar i Klima, Natur- og Miljøudvalget, med henblik på input til det endelige forslag til høringssvar. Se bilag 5.

Økonomi

Gennemførelse af vandløbsindsatser, restaurering af søer og etablering af vådområder, lavbundsområder og minivådområder finansieres fuldt ud af staten, hvorimod spildevandsindsatsen effektueres gennem påbud til lodsejerne.

Klima og resiliensvurdering

Gennemførelse af vandløbsindsatser vil give vandløbene en øget robusthed mod de forventede klimaændringer så som øget vandtemperaturer og ekstreme udsving i vandføringen, idet virkemidlerne kan bidrage til at tilbageholde vand og dermed mindske ekstremhændelserne. Plantning af træer langs vandløb bidrager til at reducere maksimumtemperaturen om sommeren, og bidrager til brinkstabilitet og tilbageholdelse af næringsstoffer og pesticider. Flere af de tilgængelige indsatser forventes endvidere at have en positiv effekt på tilbageholdelsen af kvælstof og reduktion af drivhusgasser. Dette gælder bl.a. genslyngning af vandløb.

Gennemførelse af vådområder og lavbundsområder vil reducere kvælstof til kystvande og vil sammen med klimalavbundsområde reducere udledningen af drivhusgasser til atmosfæren med 0,31 mio. ton CO_{2e} i 2025 og 0,64 mio. ton CO_{2e} i 2030 på landsplan. Det skønnes derudover, at privat skovrejsning vil reducere udledningen af drivhusgasser med 0,48 mio. ton CO_{2e} i 2030.

Et reduceret niveau af kvælstof i kystvande vil give mulighed for større udbredelse af ålegræs, der meget effektivt opfanger og lagre CO₂.

Generelt vil biodiversiteten blive øget.

Ved gennemførelse af indsatser, bliver det vigtigt at have for øje, hvor der kan skabes synergi.

Samlet set vil arbejdet med Vandområdeplanerne bidrage til at nå målene i Vejle Kommunes Klimaplan.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Historik

Teknik- og Miljødirektøren indstiller, 17. januar 2022, pkt. 8:
at sagen drøftes med henblik på pejlemærker til høringssvaret.

Beslutning fra Klima, Natur- og Miljøudvalget, 17. januar 2022, pkt. 8:
Drøftet foreløbigt. Emnet sættes på dagsorden efter involvering af interessenter.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller, at

at sagen drøftes med henblik på pejlemærker til høringssvaret.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Bilag 1 - Udpegede indsatser

Bilag 2 - tilstand vandløb

Bilag 3 - tilstand søer

Bilag 4- tilstand kystvande

Bilag 5 - Drøftelse af punkter til forslag til Vejle Kommunes høringssvar til statens forslag til vandområdeplan

Bilag 6 - Referat af Møde med organisationerne om høring af Vandområdeplanen - 240222

Punkt 72: Kvartalsopfølgning Klimaplan og Klimahandlingsplaner

01.30.00-P20-5-22

Resume

Med vedtagelse af Vejle Kommunes klimaplan og alle fagudvalgenes klimahandlingsplaner er der i gangsat en lang række handlinger og projekter. Klimasekretariatet giver en kvartalsmæssig status på klimaplan og klimahandlingsplaner.

Sagsfremstilling

Klima, Natur- og Miljøudvalget (KNMU) har på møde den 7. marts 2022, pkt. 38 vedtaget, at Klimasekretariatet følger op på indsatserne i både klimaplanen og fagudvalgenes klimahandlingsplaner og udarbejder en status fire gange årligt. Status sendes til direktionen og til KNMU og ØU.

Der blev givet en årsstatus til Byrådet i december 2021. Denne sag indeholder bygger videre på årsstatus 2021.

Klimaregnskab

Klimaregnskabet der lå til grund for klimaplanen var baseret på regnskabstal fra 2018. Region Syddanmark har siden fået lavet et regnskab for alle deres kommuner på baggrund af 2019-tal. Dele af regnskabet er udgivet i regionens udgivelse KONTUR 2021, præsenteret på regionens hjemmeside i januar 2022. Tallene for Vejle Kommune afviger fra den udledning, der blev præsenteret i Vejle Kommunes DK2020 Klimaplan i december 2020.

Forskellen mellem de to klimagasregnskaber er beskrevet i vedlagte bilag 1, og kan opdeles i tre årsager:

- Udvikling i CO₂e-udledning fra 2018 til 2019
- Forskelle i beregningsmetoder
- Områder endnu ikke omfattet i regionens regnskab.

88 tusind tons CO₂e, svarende til en reduktion på 7,7% i forhold til Vejle Kommunes klimaregnskab fra 2018, vurderes at skyldes reelle emissionsreduktioner fra 2018 til 2019. Reduktionen kan udelukkende henføres til energisektoren.

Det skyldes tre primære årsager:

- Elforbruget i kommunen faldt med ca. 2% fra 2018 til 2019.
- Mængden af vedvarende energi produceret i kommunen steg med 12% fra 2018 til 2019 - det skyldes særligt opsætningen af store vindmøller vest for Thyregod i løbet af 2018.
- Udledningen fra "residual-el", dvs. den el der anvendes ud over den vedvarende energi (sol og vind) der produceres i kommunen, faldt med 29%, da sammensætningen af den blev mere grøn (mindre kul, mere havvind).

Status på indsatser

De ni indsatser der i klimaplanen blev lagt op til at starte med i 2021 kører videre i 2022.

1. Energiforsyning
2. Olie og naturgas
3. Biogas
4. Landbrugsarealer
5. Skovrejsning
6. Transport
7. Lokalplaner
8. Bæredygtigt byggeri
9. Grøn indkøbspolitik

1. Energiforsyning

Arbejdet med Strategisk Energiplan er i gang og KNMU blev præsenteret for proces og organisering på møde den 7. marts 2022, pkt. 47.

De er igangsat planlægning for et solcelleanlæg mellem Viuf og Håstrup, hvor arealet i Vejle Kommune udgør 89 ha. Desuden indledende møder og dialog om solcelleanlæg på kommunegrænsen til Billund samt ved Ringive.

2. Olie og naturgas

Bredsten-Balle og Jelling fjernvarmeværker kunne den 3. marts 2022 indvi deres nye forbindelse til TVIS' fjernvarmenet. Tilslutningen medfører reducere CO₂-udledningen med 5400 ton/år som følge af udfasning af naturgassen på de to varmeværker. Teknik & Miljø modtager pt. mange telefonhenvendelser og projektforslag om fjernvarme, hvilket er et tegn på, at der konverteres til fjernvarme mange steder i kommunen.

3. Biogas

Dialog med Hedensted Kommune om mulig placering af biogasanlæg i Vejle Nord på grænsen til Hedensted Kommune.

4. Landbrugsarealer

Der er udpeget medlemmer til styregruppen for landbrugspartnerskabet, fra KNMU og ØU deltager Søren Broch, Søren Peschardt og Lone Myrhøj, og fra landbruget deltager Nis Hjort, HC Gæmelke og Keld Hjort. Styregruppen har afholdt deres 1. konstituerende møde i december 2021, hvor partnerskabsaftalen, der bl.a. sætter fælles målsætninger for reduktionen af drivhusgasudledninger fra landbrugssektoren, blev underskrevet. Aftalen forpligter parterne til at tage ansvar og aktivt samarbejde om at indfri målsætningerne og udstikker rammer for partnerskabets rolle, organisering og indsatser. Der arbejdes med virkemidler indenfor tre spor: arealer, biomasse og bedrift. Styregruppen mødes 4 gange årligt og på næstkommende mødes (forår 2022) skal der nedsættes indsatsgrupper, fælles projekter skal drøftes, og der skal arrangeres en række tema-workshops.

Reduktionspotentialet fra lavbundslande skal kvalificeres og de resterende lavbundsarealer i kommunen skal kortlægges, så processen for udtagningen og multifunktionel jordfordeling i de øvrige områder også kan igangsættes. Der er ansat en ny medarbejder i forvaltningen til at varetage opgaven og der koordineres ligeledes med skovrejsningsanalysen og landbrugspartnerskabet omkring denne indsats.

5. Skovrejsning

Klimaudvalget har bevilget 100.000 kr. til at finansiere analyse og kortlægning af skovrejsningspotentialet i hele kommunen, således at planlægningen af skovrejsningsområder kan understøtte flere funktioner (CO₂-optag, drikkevandsbeskyttelse, biodiversitet og adgang til det åbne land mv.). For nuværende sker skovrejsning i høj grad på lodsejernes eget initiativ og selvom Vejle er den kommune i landet med flest ansøgninger om skovrejsning i 2021 (på 372 ha), så er arealerne fragmenterede og tager ikke hensyn til den ønskede multifunktionalitet. Kommunen har nedsat en skovrejsningsgruppe, som er i gang med at udarbejde en procesplan og principper/kriterier for kortlægning. Der koordineres med landbrugspartnerskabet, således at aktørinddragelse indtænkes både i forhold til kortlægningen og implementeringsindsatsen.

6. Transport

Procesplan samt udkast til dogmer for grøn mobilitet er forelagt TU den 18. januar 2022, pkt. 6 og ØU (Budgetseminar 22. februar 2022). Kommissorium for tillæg til grøn mobilitetsplan forelægges til godkendelse i TU ultimo marts. Proces for udbud af ladestandere til elbiler forelægges TU den 29. marts. Udbud af 25 lokaliteter i hele kommunen forventes udført i forsommeren 2022. Der er indkommet 70 forslag til placeringer af ladestandere fra borgere på platformen bylab.vejle.dk.

7. Lokalplaner

Ikke noget nyt siden sidst, afventer vedtagelsen af en ny planlov.

8. Bæredygtigt Byggeri

Politisk og administrativ proces for strategi for Bæredygtigt Byggeri er gennemført og udkast til strategi forelagt politisk drøftelse på TU-møde den 8. februar, pkt. 27.

Der har været rejsegilde på Ressource Center Vejle den 4. marts 2022. Etableringen af RessourceCenter Vejle er et eksempel på et byggeri, som er opført med bæredygtighed som grundprincip. Solcellerne på det grønne sedumtag genererer strøm til administrationsbygningen, som bliver DGNB-guldcertificeret med hjerte. Resten er RCV opføres så

vidt muligt af cirkulære materialer. Derfor er det muligt i fremtiden at skille byggematerialerne ad og anvende cirkulært. Regnvand opsamles, som borgerne kan anvende til bil- og trailervask, og et stort grønt område er sammen med det grønne tag med til at øge biodiversiteten. Yderligere er det eldrevne maskiner, der anvendes i håndteringen af de mange tusinde tons affald, der årligt vil lande på RCV. Indsamling af borgernes affald og ressourcer vil fra 2024 foregå med køretøjer, der alle kører på el eller biogas. Således har bæredygtighed og klimaaftrykket været den røde tråd i hele processen – før, under og efter etableringen af RCV.

9. Grøn indkøbspolitik

Vejle Kommunes nye grønne indkøbspolitik blev vedtaget af byrådet i juni 2021. Indkøbspolitikken udmønter Vejle Kommunes grønne ambitioner og definerer en tydelig retning for i kommunens indkøb. Dette betyder bl.a. at klimaaftryk skal indgå som en betydningsfuld faktor i udbud og indkøbsaftaler. Klimaaftryk og andre grønne tiltag vurderes på alle udbud. Ud over fokus på klima, grøn omstilling og bæredygtighed indeholder indkøbspolitikken tilkendegivelser om samarbejdet med det lokale erhvervsliv, Vejle Kommunes indkøbsorganisering og fortsat fokus på økonomisk ansvarlige indkøb.

Grøn omstilling af kommunen som virksomhed

Alle politiske udvalg vedtog i foråret 2021 deres egen klimahandlingsplan. Status på handlinger i planerne er vedlagt i bilag 2. I bilag 2 er desuden en status på de projekter der fik bevillinger fra Klimaudvalgets grønne pulje i 2021. Klima-, Natur-, og Miljøudvalget har på møde den 7. marts 2022, pkt. 41, vedtaget principper for at kunne uddele en del af deres klimabevilling på 11 mio. kr. som puljemidler. Midlerne vil kunne søges af borgere, virksomheder og forvaltninger. Der lægges vægt på, at de projekter der finansieres giver en reel og målbar klimaeffekt. Byudvikling & Arkitektur koordinerer og formidler de puljer der er relateret til klima og grøn omstilling.

Klimatilpasning

Ved siden af alle de indsatser, der retter sig mod klimaforebyggelse, er der foretaget en række indsatser for klimatilpasning.

- Implementering af risikostyringsplan er påbegyndt – der har bl.a. været afholdt møde med TREFOR.
- Revision af klimatilpasningsplan pågår, herunder opdatering af kortlægning af oversvømmelsesfare, skadesværdier og risiko for hele Vejle Kommune. Planen bliver forsinket på grund af udfordringer med kortlægningen.
- Der er arbejdet videre med Klimatilpasningsprojektet i Østbyen (Etape 1), herunder etablering af ledning under banen. Hele projektet forventes afsluttet i juni 2022.
- I oplandet til Grejs Å arbejdes der videre med etablering af 3 områder til forsinkelse af vand, hvoraf de to områder forventes færdigetablet i foråret 2022.
- I projektet ”Byerne & det stigende havvand” arbejdes der med ansøgning om støtte til innovativ stormflodsbeskyttelse.
- Projekt ”Vandkant” er påbegyndt, som bl.a. indeholder udvikling af ”Smart Vand Vejle”, som anvendes i beredskabet/højvandsvagten til styring af vand og varsling til borgere. Projektet er støttet af Miljøministeriet og er et partnerskab med bl.a. Aalborg Universitet, Vejle Spildevand mfl.
- Regnvandsdisponeringsplan for Hornstrup Kirkeby er under udarbejdelse og forventes færdig i foråret 2022.

Partnerskaber

Klimapartnerskab Vejle Nordafholder konference den 29. april i Dandy Business Park.

Triangle Energy Alliance (TEA) har optaget nye medlemmer, herunder Vejle Erhvervshavn, der arbejder med CSS (CO₂ opbevaring). TEA har også optaget et flyselskab i partnerskabet, og har derfor hele kæden fra brint og CSU (CO₂ genbrug) over e-fuel produktion til anvendelse af e-fuels.

Vejle Erhverv og firmaet JEVI A/S har den 2. marts underskrevet en konkret partnerskabsaftale om gensidig klimainsats. Vejle Kommune deltager i DK2020 Klimaalliancen der pt. er i gang med konstituering efter kommunalvalget i 2021. Ved siden af de formaliserede partnerskaber er der løbende dialog om grønne aktiviteter og tiltag med lokale interessegrupper som bilforhandlerne, Business Vejle, ungdomsuddannelserne, fjernvarmeværkerne, lokalråd mm. Klimanetværk for medarbejdere i alle kommunens forvaltninger mødes 4-5 gange årligt og deler viden.

Klimakommunikation og uddannelse

Klimaplanen er i dag tilgængelig på vejle.dk og på Økolariets hjemmeside. Der arbejdes på en mere fremtrædende plads til klimaplan og klimainsatser på vejle.dk, men ambitionsniveauet er ikke afklaret.

Klimasekretariatet udgiver ca. hver måned et nyhedsbrev om aktuelle klimaprojekter. Nyhedsbrevets målgruppe er ansatte i Vejle Kommune, der arbejder med klimaprojekter.

Børn & Unge arrangerer klimakonference med Den Store Klimadyst d. 24. maj med deltagelse af KNMU og kommunens skoler. Enkelte daginstitutioner og skoler er færdige med deres egne lokale klimahandleplaner. Børn & Unge og Teknik & Miljø og Økolariet holdt den 3. marts i fællesskab Vildere Vejle Klimahavekursus for 140 af kommunens ansatte.

Sagen drøftes i Direktionen.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Status på klimaplan og klimahandlingsplaner er et vigtigt led i at sikre, at de handlinger der er beskrevet i de vedtagne planer også bliver udført. Det er nødvendigt med et konstant fokus på klimahandlinger for at nå klimaplanens målsætninger.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at kvartalsopfølgning for klimaplan og klimahandlingsplaner tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Forskelle mellem klimagasregnskaber

Bilag 2 - Kvartalsstatus alle klimaindsatser

Punkt 73: Klimahandlingsplan - status efter første år

01.30.10-P15-1-21

Resume

Natur- og Miljøudvalget vedtog på møde den 26. april 2021, pkt. 81 Klimahandlingsplan for NMU 2021 (bilag 1). Der er nu gået næsten et år og udvalget præsenteres for en status på klimahandlingsplanen.

Sagsfremstilling

Klimaudvalget besluttede på møde den 23. november 2020, pkt. 19, at der for hvert fagudvalg skulle udvikles en konkret handlingsplan, der skulle anvise de indsatser og indsatsområder, som udvalget kunne bidrage inden for.

Natur- & Miljøudvalget udvalgte følgende indsatser til klimahandlingsplan for 2021:

1. Skovrejsning
2. Udtagning af lavbundslande
3. Partnerskab med landbruget
4. Varmeplanlægning
5. Grøn affaldsplan

Ved siden af klimahandlingsplanen udarbejdes en række klimatilpasningstiltag:

6. Revision af Risikostyringsplan
7. Revision af Klimatilpasningsplan
8. Kortlægning af erosionstruede områder til kommuneplanen

Klimahandlingsplan beskriver de fem ovenstående indsatser og uddyber, hvilke overordnede aktiviteter der skal sættes i gang i 2021, hvornår opgaven kan være færdig, og hvilken økonomi der lægges til grund.

Indsatserne i den første klimahandlingsplan drejer sig i høj grad om at få et overblik over de kommende indsatsers omfang og finde veje til at løse dem.

Status

1. Skovrejsning

Klimaudvalget har bevilget 100.000 kr. til at finansiere analyse og kortlægning af skovrejsningspotentialer i hele kommunen, således at planlægningen af skovrejsningsområder kan understøtte flere funktioner (CO₂-optag, drikkevandsbeskyttelse, biodiversitet og adgang til det åbne land mv.). For nuværende sker skovrejsning i høj grad på lodsejernes eget initiativ og selvom Vejle er den kommune i landet med flest ansøgninger om skovrejsning i 2021 (på 372 ha), så er arealerne fragmenterede og tager ikke hensyn til den ønskede multifunktionalitet. Kommunen har nedsat en skovrejsningsgruppe, som er i gang med at udarbejde en procesplan og principper/kriterier for kortlægning. Der koordineres med landbrugspartnerskabet, således at aktørinddragelse indtænkes både i forhold til kortlægningen og implementeringsindsatsen.

2. Udtagning af lavbundslande

Reduktionspotentialer fra lavbundslande skal kvalificeres og de resterende lavbundsarealer i kommunen skal kortlægges, så processen for udtagningen og multifunktionel jordfordeling i de øvrige områder også kan igangsættes. Der er ansat en ny medarbejder i forvaltningen til at varetage opgaven og der koordineres ligeledes med skovrejsningsanalysen og landbrugspartnerskabet omkring denne indsats. Forvaltningen har desuden søgt og fået tilsagn på at arbejde med et klimalavbundsprojekt ved Ravning på 355 ha. Forundersøgelser er igangsat.

3. Partnerskab med landbruget

Der er udpeget medlemmer til styregruppen for landbrugspartnerskabet, fra KNMU og ØU deltager Søren Broch, Søren Peschardt og Lone Myrhøj, og fra landbruget deltager Nis Hjort, HC Gæmelke og Keld Hjort. Styregruppen har afholdt deres 1. konstituerende møde i december 2021, hvor partnerskabsaftalen, der bl.a. sætter fælles målsætninger for reduktionen af drivhusgasudledninger fra landbrugssektoren, blev underskrevet. Aftalen forpligter parterne til at tage

ansvar og aktivt samarbejde om at indfri målsætningerne og udstikker rammer for partnerskabets rolle, organisering og indsatser. Der arbejdes med virkemidler inden for tre spor: arealer, biomasse og bedrift. Styregruppen mødes 4 gange årligt og på næstkommende mødes (forår 2022) skal der nedsættes indsatsgrupper, fælles projekter skal drøftes, og der skal arrangeres en række tema-workshops.

4. Varmeplanlægning

Der har været fokus på at formidle alternative opvarmningsformer end olie- og naturgasfyr. Forvaltningen har understøttet webinarer og borgermøder, ligesom www.vejle.dk er forbedret med varmeinformation. Forvaltningen modtager pt. mange telefonhenvendelser og projektforslag om fjernvarme, hvilket er et tegn på, at der konverteres til fjernvarme mange steder i kommunen. Strategisk Energiplan, der er under udarbejdelse, sætter rammerne for fremtidens varmeplanlægning.

5. Affalds og ressourceplan

Ny affalds- og ressourceplan blev vedtaget af Byrådet den 15. september 2021. Mål om øget genanvendelse og affaldsforebyggelse reducerer klimaaftrykket og er i høj grad foranlediget af ændret adfærd. Forskellige samarbejder, der kan understøtte den cirkulære økonomi, opstår og opses løbende.

6. Revision af Risikostyringsplan

Ny revideret Risikostyringsplan for 2021-27 blev vedtaget af Byrådet den 6. oktober 2021.

7. Revision af Klimatilpasningsplan

Arbejdet med revision af Klimatilpasningsplan er i gang og det forventes, at en revideret klimatilpasningsplan vil kunne fremlægges til godkendelse ultimo 2022.

8. Kortlægning af erosionstruede områder til kommuneplanen

Der er udført en kortlægning af erosionstruede områder langs kysterne. Kortlægningen indgår i Kommuneplanen 2021-2033, der blev vedtaget af Byrådet den 15. december 2021.

Økonomi

Opgaverne i 2021 kunne delvist klares inden for nuværende budget. Klimaudvalget bevilgede 250.000 kr. til lavbundsgrunde, 1.000.000 kr. til fire års drift af partnerskab med landbruget samt 100.000 kr. til analyse af skovrejsningspotentialet.

Klima og resiliensvurdering

Status på klimahandlingsplanen er et vigtigt led i at sikre, at de handlinger der er beskrevet i den vedtagne plan også bliver udført. Det er nødvendigt med et konstant fokus på klimahandlinger for at nå klimaplanens målsætninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- & Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at status for Klimahandlingsplan for Natur- & Miljøudvalget 2021 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Punkt 74: Orientering om Klimarådets statusrapport 2022

01.30.00-I00-1-22

Resume

Klimarådet udgav den 25/2 deres årlige statusrapport, som vurderer, om regeringen og Folketinget er på rette vej i forhold til at opfylde de vedtagne klimamål, og hvilke problemstillinger og politiske virkemidler der bør være fokus på fremadrettet.

Klimarådets rapport understreger, at der er behov for mere og hurtigere klimahandling, hvis de danske mål på klimaområdet skal nås, ligesom at den også understreger behovet for hurtige reduktioner, hvis Parisaftalens mål skal efterleves. Denne handling kan danske kommuner bidrage til ved at indfri klimahandlingsplaner med ambitiøse mål og delmål på vejen mod nettonul-udledning. Klimarådet understreger ligeledes behov for øget fokus på transport- og landbrugsområdet samt grøn energi og biomasse til Power-to-X produktion.

Sagsfremstilling

Klimarådets årlige status rapport

Klimarådet er et uafhængigt ekspertorgan, der rådgiver om, hvordan omstillingen til et klimaneutralt samfund kan ske på en omkostningseffektiv måde, så vi i fremtiden kan leve i et Danmark med meget lave udledninger af drivhusgasser og samtidig fastholde velfærd og udvikling. I henhold til klimaloven skal Klimarådet årligt vurdere regeringens klimainsats mod målet om 70% reduktion i 2030 og nettonul-udledning i 2050.

I rapporten skriver klimarådet, at der er sket en betydelig fremdrift mod opfyldelsen af 70-procentmålet i 2030 (Bilag 1 - Klimarådets statusrapport 2022). Klimarådet vurderer dog, at en væsentlig grad af de reduktionseffekter, der indgår i de seneste års klimaaftaler, er forbundet med en høj eller moderat risiko. Derfor vurderer rådet, at det endnu ikke er anskueliggjort, hvordan 70-procentmålet i 2030 kan nås. Der mangler fortsat konkrete virkemidler eller udspil for ca. 10 mio. tons CO₂e-reduktioner i 2030, hvilket kræver betydelige reduktioner i de kommende planlagte politiske aftaler (Bilag 2 - Regeringens køreplan for et grønt Danmark).

Det resterende reduktionsbehov bør, ifølge klimarådet, dækkes af virkemidler, udspil og strategier, der er baseret på teknologier og redskaber med begrænset risiko.

Klimarådet anbefaler klimapolitiske virkemidler på fire centrale områder mod 2030 og 2050:

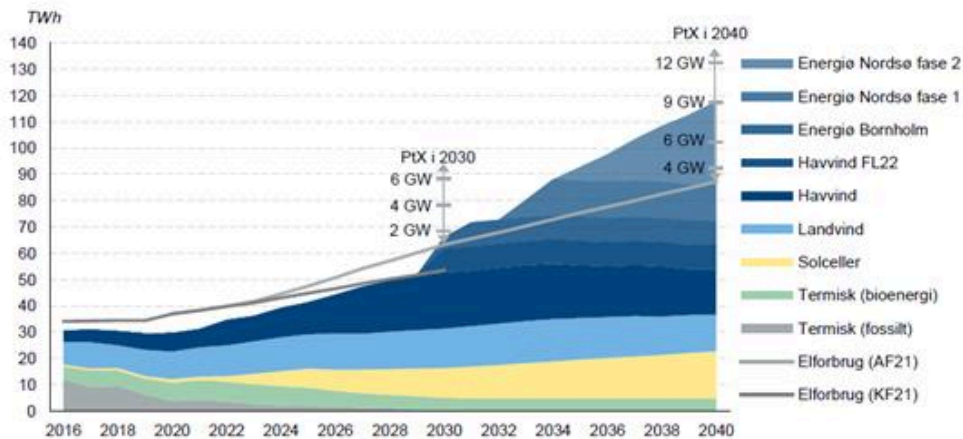
1. Indførelse af en høj og generel drivhusafgift frem mod 2030 på 1.500 kr./ton. Afgiften kan indføres i forskellige spor på tværs af sektorer, men bør sigte efter ensretning i 2030.
2. Landbrugets udledninger er i dag stort set ikke regulerede, men bør omfattes af en generel drivhusgasafgift. Herudover bør der ses på mulighederne for at fokusere EU's landbrugsstøtte mod grønne tiltag, forskning og udvikling og tilskyndelse til at vælge mere klimavenlig kost.
3. Danmark har behov for markant mere grøn strøm end planlagt, hvis vi skal undgå nettoimport af strøm frem mod 2030. Denne mangel bliver større, hvis Danmark satser stort på Power-to-X (PtX) på denne side af 2030.
4. PtX skal bruges med omtanke og kun i de sektorer, hvor direkte elektrificering er vanskeligt. Samtidig bør PtX uden brug af kulstof prioriteres, da bæredygtigt kulstof er en begrænset ressource.

I forhold til de danske klimaforpligtelser som medlem af EU forventes det, at Danmarks forpligtelser i forhold til at levere reduktioner i ikke kvote-sektoren (fx transport og landbrug) og i sektoren for skov og arealanvendelse vil blive skærpet, som følge af EU's foreslåede Fit for 55-pakke (Bilag 3 – Infografik om Fit for 55). Dette betyder, at Danmark ikke kan gå ud fra at indfri EU's forpligtelser automatisk, ved at indfri 70-procentmålet, hvilket taler for, at der fremadrettet skal være et øget fokus på at opnå reduktioner i sektorer som transport og landbrug inden 2030.

Hvis der, som Klimarådet konstaterer, bør være et større fokus på at sikre reduktioner i landbrugs- og transportsektoren for at leve op til kommende EU-klimamål, kan dette muligvis få en positiv indflydelse på kommunernes virkemidler til direkte at reducere udledningerne fra disse sektorer.

Grøn energi

Med elektrificeringen af samfundet og særligt med udbredelse af PtX forventes forbruget af energi at stige kraftigt (Figur 1). En hurtigere udbygning af vedvarende energianlæg - i særdeleshed landbaserede vindmøller og solceller - spiller en nøglerolle, for at denne omstilling kan foregå grønt og rent faktisk bidrage til en fortrængning af CO₂ (Figur 2). Dette understreger behovet for hurtig handling og opfyldelse af de kommunale klimaplaner, hvis de danske mål på klimaområdet skal nås.

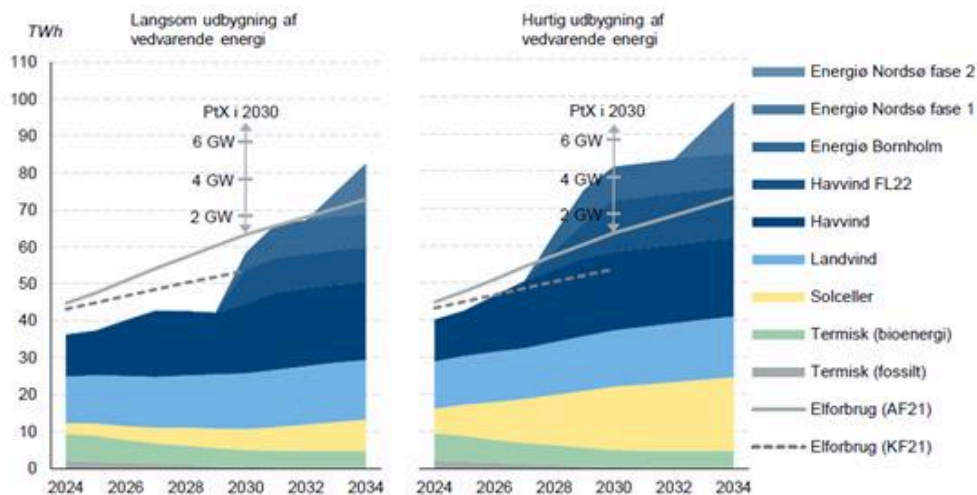
Figur 6.7 Produktion og forbrug af strøm, samt indikation af yderligere forbrug ved power-to-X-udbygning

Anm. 1: AF21 henviser til analyseforudsætningerne, mens KF21 viser elforbruget i klimafremskrivningen.

Anm. 2: De lodrette linjer viser elforbruget ved forskellige niveauer af power-to-X-produktion ud over, hvad der allerede er inkluderet i analyseforudsætningerne. Det antages, at power-to-X-anlæg har en driftstid på cirka 5.000 fuldtimer pr. år, som følger analyseforudsætningerne. Denne antagelse har stor betydning for elforbruget til power-to-X-anlæg.

Kilder: Energistyrelsen, Klimastatus og -fremskrivning 2021; Energistyrelsen, Analyseforudsætninger til Energinet 2021 og Klimarådet.

Figur 1: Produktion og forbrug af strøm, samt indikation af yderligere forbrug ved PtX udbygning

Figur 6.8 Alternative udviklingsforløb for udbygningen med vedvarende energi

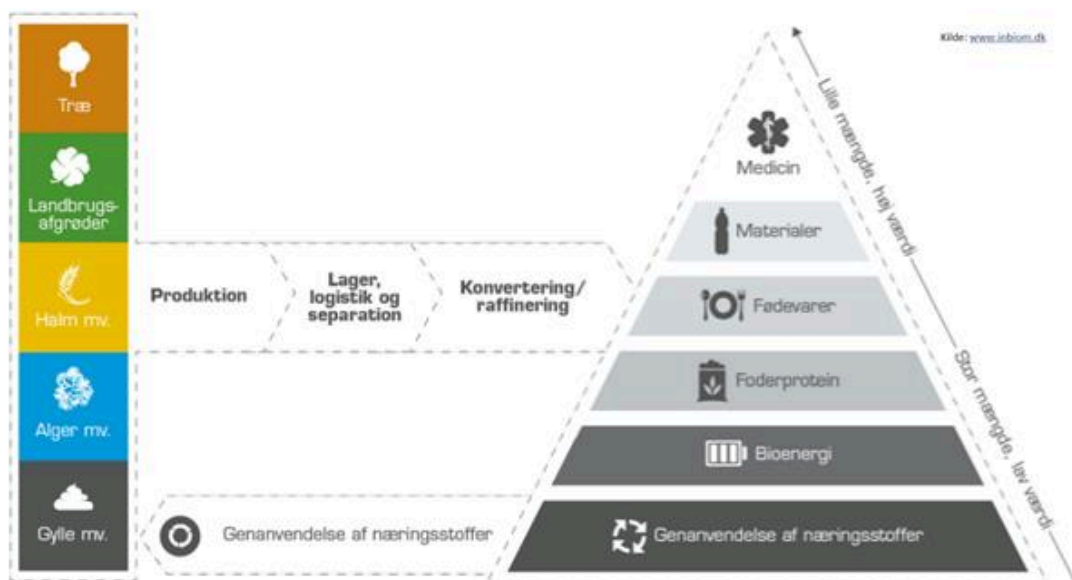
Anm.: Beskrivelsen af de alternative forløb er angivet i teksten.

Kilder: Energistyrelsen, Klimastatus og -fremskrivning 2021; Energistyrelsen, Analyseforudsætninger til Energinet 2021 og Klimarådet.

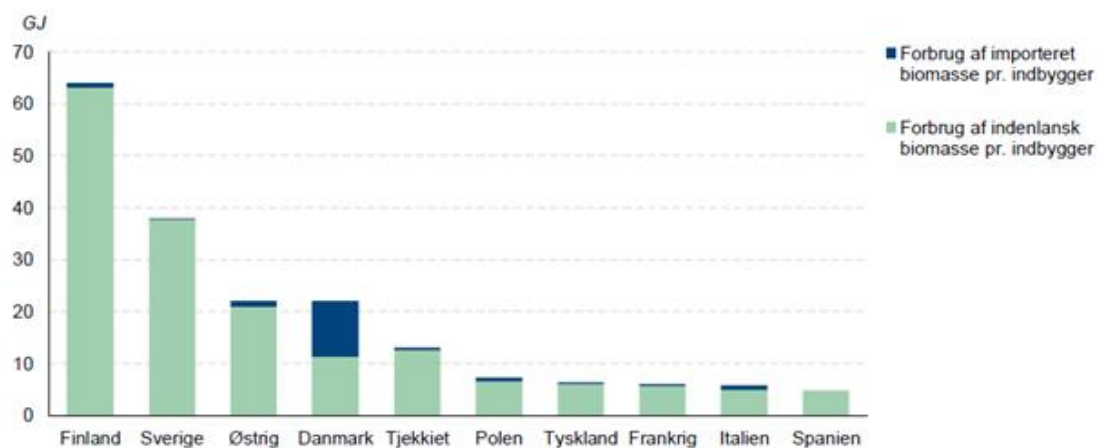
Figur 2: Alternative udviklingsforløb for udbygningen med vedvarende energi

Biomasse

Anvendelse af biomasse er under rivende udvikling, idet den biogene karbon kan anvendes som et bæredygtigt råstof i en lang række produkter (Figur 3). Danmark har i forvejen en relativ høj andel af importeret fast biomasse (Figur 4), hvor bæredygtigheden ikke i samme udstrækning kan sikres. Med PtX og nye raffineringsteknologier kan biomasse ligeledes blive en begrænset ressource og her spiller kommunerne også en rolle. Dette kan ske igennem facilitering af sektorkobling, i den fysiske planlægning samt gennem aktive ejerstrategier i forsyningselskaberne.

Figur 3: Biomasseressourcer, -forarbejdning og -produkter

Figur 3.7 Udvalgte landes forbrug og import af fast biomasse pr. indbygger i 2020

Anm.: Figuren viser forbrug og import af fast biomasse pr. indbygger i GJ i 10 EU-lande med et stort forbrug af biomasse.

Kilde: Eurostat.

Figur 4: Udvalgte landes forbrug og import af fast biomasse pr. indbygger i 2020

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at Klimarådets statusrapport 2022 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Klimarådets_statusrapport_2022

Bilag 2 - Regeringens-koereplan-for-et-groent-danmark

Bilag 3 - Fit for 55-pakken_infografik

Punkt 75: Særlige ekstreme nedbørshændelser i Vejle

01.30.00-P20-6-22

Resume

Tyskland blev i sommeren 2021 ramt af et ekstremt nedbør, som gav voldsomme oversvømmelser med katastrofale følger. Udvalget har efterspurgt en vurdering af, hvad der vil der ske i Vejle, hvis byen blev ramt af en lignende nedbørshændelse. På mødet vil forvaltningen orientere om det arbejde, der foregår i dag for at håndtere ekstreme nedbørshændelser. Udvalget skal drøfte det videre arbejde, med henblik på en beslutning om, hvorvidt der skal iværksættes yderligere tiltag.

Sagsfremstilling

Baggrund

I sommeren 2021 var der flere steder i Europa og specielt i Tyskland som blev ramt af ekstreme nedbørshændelser, som gav voldsomme oversvømmelser. Oversvømmelserne i Tyskland var resultatet af flere forhold. Dels faldt der enorme nedbørsmængder og dels skete der erosion og jordskred, som forårsagede, at vandet strømmede nye veje og skabte oversvømmelser i beboede områder med katastrofale følger.

Det tidligere Natur- og Miljøudvalg har efterspurgt en nærmere vurdering af, hvordan Vejle vil være stillet, hvis en lignende nedbørshændelse rammer i Vejle.

Ekstrem nedbørshændelse i Vejle

Hvis Vejle by bliver ramt af en nedbørshændelse som den i Tyskland, vil der helt sikkert ske betydelige skader, som ligger langt over det, vi tidligere har set, og som vi har beregninger på. Omfanget af oversvømmelser og skader er svært at beregne, da vandsystemet og topografien er meget kompleks. De beregningsmodeller der findes tager ikke højde for erosion og jordskred mv. som ændrer strømningsveje.

Det er især områder med stejle skrænter og slugter, og hvor der er et stort vandopland, der er særlig udsatte, hvor vandet bl.a. strømmer af med høj hastighed. I Vejle er det særligt oplandet til Grejs Å der giver udfordringer. Landskabet mod vest er mere fladt, så afstrømningen er langsommere, og der er mere plads til vandet. Vejle by er omgivet af skrænter og slugter, som også kan være udsat for erosion ved ekstreme nedbørshændelser, det samme gør sig gældende for områderne, som ligger ud til Vejle Fjord.

I Vejle har vi i nyere tid set eksempler på jordskred/mudderskred f.eks. ved Ny Vandværksvej, Gl. Jellingvej, Vardevej, Grundet Hulvej, Mørkholt mfl.

Hvad gør vi i dag?

Der er lavet forskellige tiltag for at reducere risikoen for oversvømmelse. Tiltag inden for forebyggelse, sikring og beredskab.

I planlægningen medtages fremtidsscenarier for øget nedbørshændelser, der regnes på forskellige hændelser, hvor en 100 års hændelse i fremtiden er det højeste. Ekstrem hændelsen i Tyskland ligger her langt over dette.

Der er etableret et sluse- og pumpeanlæg, samt fordelerbygværk, som anvendes til at styre vandet i Omløbsåen og Mølleåen. Der arbejdes med forsinkelse i oplandet til Grejs Å, for at forhindre oversvømmelser i Vejle midtby. Her arbejdes der med at kunne håndtere en 100 års hændelse i dag, hvilket i år 2050, vil svare til ca. en 25 års hændelse. Der arbejdes også på at finde løsninger til at styre vandet gennem byen. Der er lavet skybrudsveje ved bl.a. Flegmade, Vardevej, Niels Benzens Allé og Mågevej. Ved Gl. Jellingvej er der ydermere lavet bassiner til forsinkelse, hvor der tidligere var ejendomme, der blev oversvømmet.

I Østbyen er et større klimatilpasningsprojekt snart færdigt, hvor nedbør fra Nørremarken forsinkes og styres ned gennem byen ud i fjorden. Nedbør som falder i Østbyen ledes via skybrudsvej, kanaler, søer og pumpestation ud i fjorden. Projektet i Østbyen kan håndtere op til ca. det der svarer til en 100 års hændelse i år 2100.

Projekterne har forskellige kapaciteter i forhold til, hvad de kan håndtere af nedbør.

I forhold til beredskab er det etableret en "Højvandsvagt", som holder øje med vejrforholdene 24/7. Der er etableret et overvågningssystem – Smart Vand, som modtager data fra radar, målestationer for nedbør og vandstande og data fra DMI. Systemet bruges til styring og varsling. I situationer hvor der er risiko for oversvømmelser sendes der varsling ud til borgerne. Der er udarbejdet en beredskabsplan. Ved særlige kritiske situationer med overhængende fare indkaldes kriseberedskabet.

Hvordan kan vi forberede os på det uventede/usandsynlige?

Det vil være svært både teknisk og omkostningsmæssigt at forebygge og sikre sig mod hændelser, som sker så sjældent, og med så stort et omfang, som det der skete i Tyskland.

Her vil det være varsling og beredskab, der skal sikre, at personer bliver evakueret og ikke kommer til skade.

Der kan laves beredskabsøvelser med krisestaben, hvor der simuleres en særlig ekstrem nedbørshændelse.

Der er igangsat et projekt, som skal udvikle og forbedre det overvågningssystem der er etableret, så styring og varsling optimeres. Endvidere arbejder DMI på et nationalt varslingssystem.

Når de hydrauliske modeller ikke er tilstrækkelige til at vurdere risici og konsekvenser ved så ekstreme hændelser, kan en kortlægning af risikoen for jordskred og erosion være en mulighed. En sådan kortlægning kan være med til at klarlægge under hvilke forhold og i hvilke perioder risikoen for erosion og jordskred er størst. Kortlægningen skal fokuseres på større strømningsveje i oplandet til kritiske områder, med beboelse, erhverv, kritisk infrastruktur mv.

Dog skal det bemærkes, at det er svært at forudsige præcist, hvilken påvirkning, der kan udløse jordskred, da det komplicerede samspil mellem jordtyper, vandmætning, skråningernes hældning og vegetation er faktorer, der har betydning for udfaldet.

Forvaltningen er pt. i gang med at revidere klimatilpasningsplanen, og der vil i den forbindelse blive set nærmere på risici i form af erosion og jordskred, i det omfang der er tilgængelige data. Et tiltag i planen kunne f.eks. være at lave en kortlægning som beskrevet ovenfor. Ligesom der kan medtages tiltag inden for beredskab og varsling.

Perspektivering af hændelserne i Tyskland

Region Midtjylland har fået udarbejdet en rapport – ”Ekstremnedbør, en perspektivering af de store oversvømmelser i Tyskland til danske forhold”. Rapporten er udarbejdet af rådgivningsfirmaet Cowi. I bilag er et kort resumé af de væsentligste konklusioner i rapporten og i det følgende er der lavet en sammenligning af udvalgte data.

Sammenligning med Vejle

Området der blev ramt af hændelser større end en 100 års hændelse udgjorde ca. 10.000 km², til sammenligning udgør Region Midtjylland ca. 13.000 km². Vejle Kommune udgør geografisk 1.066 km² og vandoplandet til Vejle Å udgør ca. 245 km² og vandoplandet til Grejs Å udgør 81 km².

Det fremgår af rapporten at der i Tyskland bl.a. blev observeret hændelser på 162 mm på 24 timer, og gentagelsesperioder på 6-10.000 år og helt på op til 180.000 år.

Ved skybruddet i København i 2011 blev der målt op til 170 mm på 24 timer.

I Vejle har vi tidligere oplevet skybruds- og ekstrem nedbørshændelser, dog ikke i samme størrelsesorden, som det der ramte Tyskland. Den registrerede hændelse der kommer tættest på er skybrud i maj 2014, hvor der faldt 51,4 mm på 4 timer, og 31 mm over de værste 30 minutter, hvilket svarede til et dobbelt skybrud.

Ellers er der registreret hændelser i størrelsesordenen 50-90 mm på enkelte nedbørshændelser.

I vinteren 2019-2020, og senest i februar i år, har vi oplevet våde perioder, hvor jorden er mættet, og hvor der ikke skal meget regn til før det giver udfordringer med stor afstrømning i vandløbene og risiko for oversvømmelse i Vejle midtby. Så det er ikke altid størrelsen på regnen, der er afgørende for om der er risiko for oversvømmelser med skader til følge. Endvidere spiller vandstanden i fjorden også en vigtig rolle for om vandet kan afledes. Det er et komplekst vandsystem, hvor mange faktorer har indflydelse på hinanden.

Fremtidsscenarier – DMI klimaatlas

I tabellen fremgår det hvordan nedbøren i Vejle forventeligt kan udvikle sig fra referenceperioden (1981-2010) og frem til år 2100. I tabellen er der regnet på to scenarier for udvikling af CO₂ niveauer i atmosfæren. Værdierne viser i det værste tilfælde en forøget nedbørsmængde i perioden frem til år 2100 på op imod 50% mere nedbør end referenceperioden for en 100 års hændelse.

			Enhed	År									
Vejle				Reference (1981-2010)	Start århundrede (2011-2040)			Midt århundrede (2041-2070)			Slut århundrede (2071-2100)		
					Median	Nedre: 10- percentil	Øvre: 90- percentil	Median	Nedre: 10- percentil	Øvre: 90- percentil	Median	Nedre: 10- percentil	Øvre: 90- percentil
100-årshændelse døgnedbør	Mellem CO2-niveau (RCP4.5)	Absolutte	mm/døgn	81,69	86,49	74,19	124,87	90,52	75,91	126,58	95,30	68,73	119,40
		Ændring	%		4,65	-16,02	38,39	8,84	-9,50	44,91	17,10	-19,77	34,64
	Højt CO2-niveau (RCP8.5)	Absolutte	mm/døgn	81,69	91,45	77,43	107,50	95,38	75,73	116,07	104,17	85,93	127,68
		Ændring	%		5,97	-5,83	30,24	13,55	-5,33	33,17	22,30	1,75	51,84

Opsummering

Det er svært at vurdere konsekvenserne, hvis en hændelse som den i Tyskland rammer Vejle. Det kan ikke udelukkes, at det kan ske. Konsekvenserne vil være større end det vi tidligere har set, men vil ikke være i det omfang og så katastrofal som det der skete i Tyskland, hvor adskillige menneskeliv gik tabt.

Der kan laves modelberegninger med samme mængde regn som faldt i Tyskland, men der kan ikke gives et retvisende billede af, hvad der rent faktisk vil ske.

Der kan laves kortlægning af erosion og jordskred, som vil kunne udpege kritiske områder.
Der kan arbejdes med udbygning af varsling og beredskab, herunder kriseberedskabsøvelse.
Rapporten som Cowi har udarbejdet for Region Midtjylland, kan suppleres med et tillæg/notat, hvor materialet i rapporten sættes i en Vejlekontekst, herunder fremtidsscenarier for Vejle og eksempler fra historiske hændelser, som er oplevet i Vejle.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Sagen skal være med til at kvalificere arbejdet med at gøre kommunen robust og resilient over for fremtidens vådere og vildere vejr, herunder hvordan risikoen for ekstreme nedbørshændelser med store konsekvenser skal og kan håndteres.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udsat.

Punkt 76: Vedligeholdelse af Mølholmdammen

06.02.11-K00-1-22

Resume

Vejle Kommune har fået flere borgerhenvendelser om oprensning af Mølholmdammen. Af de ca. 168 søer og damme på kommunalt ejede arealer, har forvaltningen udpeget fem damme med en særlig rekreativ eller kulturhistorisk værdi. En af disse bliver i forvejen vedligeholdet af kommunen grundet historiske interesser. De resterende fire damme er ikke oprenset i en længere årrække. Lokale foreninger tilser dammene og ved nogle iværksættes rekreative tiltag.

Sagsfremstilling

Vejle Kommune har gennem de senere år fået flere henvendelser omkring oprensning af kommunens søer og damme, senest fra 'Interessegruppen for Mølholmdalen' med et ønske om oprensning af Mølholmdammen.

På baggrund af den seneste henvendelse blev Klima, Natur- og Miljøudvalget den 07. februar 2022, i pkt. 20 på dagsordenen, orienteret om gældende regler og praksis for oprensning af søer og damme.

På mødet blev det besluttet at forvaltningen forbereder et samlet overblik over udfordringer og muligheder ved oprensning af kommunalt ejede søer og damme. 'Interessegruppen for Mølholmdalen' er efterfølgende blevet informeret om sagens behandling i udvalget, og har fremsendt en kommentar til seneste møde (bilag 1).

Søer og damme på Vejle Kommunes arealer

I Vejle Kommune er der ca. 168 søer/damme på kommunalt ejede arealer. Af disse fungerer ca. 100 som regnvandsbassiner, som alle vedligeholdes af Vejle Spildevand.

Regnvandsbassinerne er tekniske anlæg, og bliver løbende oprenset for at sikre deres funktion til forsinkelse af regnvand fra befæstede arealer. De resterende damme/søer, består hovedsageligt af gadekær og mindre vandhuller uden større rekreative eller kulturhistoriske interesser. Af samtlige damme har forvaltningen identificeret fem af særlig betydning (se oversigtskort i bilag 2);

Smededammen i Jelling

Dammen indeholder rester af palisadestolper fra Harald Blåtands palisadehegn. Disse skal, jf. forvaltningsplanen for Jelling Monumenterne, sikres mod udtørring for at hindre forfald. Vejle Kommune står her for at kontrollere og sikre vandstanden i dammen, samt at fjerne beplantning efter behov. Her vedligeholdes dammen grundet kulturhistoriske interesser.

Østerbydammen i Jelling (Gadekær)

Dammen er byens gadekær og passes af en lokal forening kaldet 'Østerbydammens venner'. Der har tidligere været ønsker om at Vejle Kommune foretager en oprensning af denne. Dammen har en lokal rekreativ betydning.

Farbror Svends dam i Børkop

Dammen er udelukkende af rekreativ betydning. Der har tidligere været henvendelser om vedligeholdelse af de brednære arealer, og her har forvaltningen gennemført et projekt, i samarbejde med Børkop Lokalråd, hvor træer og buske blev beskåret.

Mølholmdammen i Vejle

Dammen gennemløbes af Mølholm Bækken. Der er fri passage for fisk og vandløbsinsekter. Bækken er ikke udpeget til indsats i næste vandplanperiode frem til 2027. Mølholmdammen har udelukkende en rekreativ/æstetisk værdi. Dammen er sidst oprenset i 1995 af Vejle Kommune.

Børkop Mølledam

Dammen har funktion som mølledam og er nødvendig for fortsat drift af møllen. Interesserne for dammen er hovedsageligt kulturhistoriske. Vejle Kommune har tidligere modtaget henvendelser fra 'Børkop Vandmølles Venner' om oprensning af dammen. Dammen er sidst oprenset af Vejle Kommune i 2008 i forbindelse med et restaureringsprojekt. Da dammen spærrede for vandring af fisk og vandløbsinsekter, valgte man at etablere et omløbsstryg og i den forbindelse oprensedes man dammen.

Naturværdien for søer og damme

Alle ovennævnte damme, undtaget Smededammen, er menneskeskabte. Den naturlige proces for søer og damme er en gradvis tilgroning med overgang til mose. Der vil derfor altid være et behov for oprensning såfremt man ønsker at opretholde et permanent vandspejl. Dammenes bynære beliggenhed medfører en forholdsvis høj næringsbelastning og dammene er derfor domineret af næringskrævende arter med lav artsrigdom. Der vil ikke skabes større naturværdi ved at oprense dammene.

Klimaeffekt ved oprensning af damme

Regnvandsbassiner fungerer ved at have et ekstra volumen, som kan tilbageholde vand ved større regn hændelser og neddrosle udledningen til et tåleligt niveau. Almindelige damme og søer har et permanent fyldt volumen og ingen mulighed for neddrosling af udledningen – vandet kommer ind og løber direkte videre. Der er derfor ingen klimamæssig gevinst ved at oprense dammene.

Muligheder og udfordringer

Af de fem omtalte damme er der altså én (Smededammen) som vedligeholdes af Vejle Kommune, og dette grundet den store historiske værdi i bevaringen af dammen. De resterende damme tilses af lokale foreninger. En oplagt mulighed for oprensning af disse ville være i forbindelse med andre projekter eller indsatser, hvor der kunne skabes synergi mellem projektet og oprensningen. Der er dog i øjeblikket ingen planer i umiddelbar forbindelse til nogle af dammene. Oprensning af dammene besværliggøres og fordyres desuden af at det ophobede slam på bunden af dammene højst sandsynligt er forurenet. Det vil derfor være nødvendigt at udføre analyser af slammet, og i tilfælde af at det er forurenet, køre det på depot for miljøfarligt affald.

Sagens videre forløb

Sagen behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Dammene har ingen klimamæssig funktion. En eventuel oprensning vil hverken have klima- eller resilienseffekt.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning. Det overordnede tema kan løftes ind i budgetforhandlingerne.

Bilag

Bilag 1 - Kommentar fra interessegruppe

Bilag 2 - Oversigtskort

Punkt 77: Deltagelse i kommunale aktiviteter

00.22.00-A26-23-21

Resume

Deltagelse i kommunale aktiviteter.

Sagsfremstilling

Af Vejle Kommunes Regulativ af 22. januar 2014 om byrådsmedlemmers vederlag og godtgørelse mv. fremgår af punkt 3, litra f, at der kan tillægges erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv end møder, når deltagelsen sker efter anmodning fra byrådet eller byrådets udvalg.

- Styregruppemøde Sund Vejle Fjord, tirsdag 22. marts 2022, kl. 15.30 - 17.30

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget drøfter, om der er behov for, at et eller flere medlemmer af udvalget varetager andre erhverv.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 78: Meddelelser

00.22.00-A26-23-21

Resume

Meddelelser til og fra Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkning.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at meddelelser deles.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 79: Digital godkendelse af beslutningsprotokol

00.22.00-A26-23-21

Resume

Beslutningsprotokol til digital godkendelse af Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen underskrives digitalt ved at trykke på godkend i First Agenda.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima, Natur og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkning.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at beslutningsprotokollen godkendes.

Beslutning

Godkendt.